

Rapportage

Vreemdelingenketen

Periode januari-juni 2012

september 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Toegang en grensbewaking	8
1.1 Instroom Toegang en grensbewaking	10
1.2 Uitstroom Toegang en grensbewaking	11
2 Toelating	14
A Toelating Asiel	15
2.1 Instroom Toelating Asiel	16
2.2 Uitstroom Toelating Asiel	18
2.3 Beroepszaken Asiel bij de Vreemdelingenkamers	19
2.4 Hoger beroepszaken Asiel bij de Raad van State	20
B. Toelating Regulier	21
2.5 Instroom Toelating Regulier	21
2.6 Uitstroom Toelating Regulier	23
2.7 Beroepszaken Regulier bij de Vreemdelingenkamers	24
2.8 Hoger beroepszaken Regulier bij de Raad van State	25
3 Toezicht en handhaving	26
3.1 Instroom Toezicht en handhaving	28
3.2 Uitstroom Toezicht en handhaving	29
4 Terugkeer	30
4.1 Instroom Terugkeer	32
4.2 Uitstroom Terugkeer	33
5 Opvang en bewaring	38
A. Opvang	39
5.1 Instroom Opvang	40
5.2 Doorstroom Opvang	41
5.3 Uitstroom Opvang	42
B. Bewaring	43
5.4 Instroom Bewaring	44
5.5 Doorstroom Bewaring	44
5.6 Uitstroom Bewaring	45
Lijst met afkortingen	46

Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Vreemdelingenketen (RVK) over de periode januari-juni 2012. Deze rapportage beschrijft in hoofdlijnen de resultaten van de Vreemdelingenketen in het eerste halfjaar van 2012 aan de hand van de vijf kernactiviteiten in de keten, te weten Toegang en grensbewaking, Toelating asiel en regulier, Toezicht en handhaving, Terugkeer en Opvang en Bewaring. Bij elk van deze kernactiviteiten wordt gerapporteerd over instroom, doorstroom (voorraad of bezetting) en uitstroom. Het eerste halfjaar van 2012 wordt steeds afgezet tegen de vergelijkbare periode een jaar eerder, het eerste halfjaar van 2011. Indien relevant, zal vergelijking plaatsvinden met het tweede halfjaar van 2011. Dit zal dan worden vermeld.

Methodologie

In de voorliggende editie van de RVK is verder gewerkt aan de verbetering van eenduidigheid, herkenbaarheid en leesbaarheid. Anders dan in de vorige editie is in elk hoofdstuk een toelichting opgenomen op de processen. De cijfers zijn niet meer in de tekst verwerkt maar hebben een eigen plek gekregen, aan de linkerzijde van de pagina.

Niet als tijdens de vorige editie van de RVK, is in deze editie op tientallen afgerond. Omdat deze afronding standaard is, zijn ten behoeve van de leesbaarheid in deze editie de termen 'circa' en 'ongeveer' bij de cijfers weggelaten. De aantallen tussen nul en vijf worden wegens eventuele herleidbaarheid tot een persoon weergegeven als '<10' en aantallen tussen vijf en tien worden naar boven afgerond tot tien. De afronding op tientallen geldt overigens niet voor de Europese cijfers, omdat de leverancier van deze cijfers, Eurostat, afrondt op vijftallen.

Bij een afgeronde opsomming, bijvoorbeeld in een tabel, kan het voorkomen dat de (afgeronde) delen niet optellen tot de (afgeronde) som. De opsomming is in dat geval niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven. Om dezelfde reden zijn percentages berekend op basis van de desbetreffende niet-afgeronde aantallen.

Hoewel het streven bij het opstellen van de RVK verbetering van de vergelijkbaarheid voorstaat, zowel tussen de RVK en andere rapportages als tussen de onderlinge edities van de RVK, is het altijd zo dat een klein aantal opvoeringen van cijfers over een rapportageperiode nog kan geschieden na het verstrijken van die periode. Waar relevant wordt daarom de peildatum genoemd; de stand van zaken op die datum over de opvoeringen die betrekking hebben op de rapportageperiode. In deze editie komt het ook enkele keren voor dat een ketenpartner registraties over een van de voorgaande rapportageperiodes heeft bijgesteld. In die gevallen is dat opgemerkt in een voetnoot.

Tot slot moet de kanttekening worden geplaatst dat de aantallen en eventuele verbanden tussen de aantallen binnen een proces en tussen de processen niet als cohort kunnen worden benaderd. Waar bijvoorbeeld wordt gerapporteerd over aantallen ingediende toelatingsaanvragen en aantallen afgehandelde toelatingsaanvragen, zal het niet altijd om dezelfde procedures gaan. Een aanvraag kan net voor het verstrijken van de rapportageperiode worden ingediend of de behandeling van een aanvraag kan langer duren dan de tijdspanne van de rapportageperiode. Om die reden worden de aantallen aanvragen en de aantallen afgehandelde aanvragen binnen dezelfde periode niet rechtstreeks met elkaar in verband gebracht.

De organisaties die bijdragen aan de Rapportage Vreemdelingenketen

De Rapportage Vreemdelingenketen beschrijft de resultaten behaald binnen de Vreemdelingenketen. Zoals gezegd, is de keten in te delen in vijf processen, die terug te vinden zijn in de hoofdstukindeling van de rapportage. Binnen de processen zijn verschillende organisaties werkzaam, sommige in één proces, andere in meerdere. In deze rapportage zijn de gegevens opgenomen van de onderstaande organisaties.

- **Koninklijke Marechaussee**

De Koninklijke Marechaussee (KMar) is een politieorganisatie met een militaire status. Eén van de taken van de marechaussee is het grenstoezicht op de luchthavens en in de zeehavens. Personen die het Schengengebied via Nederland willen in- of uitreizen passeren een grensdoorlaatpost en ondergaan een persoonscontrole. De KMar voert deze controles uit. Daarnaast speelt de KMar een rol bij het binnenlands vreemdelingentoezicht door uitvoering te geven aan het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV), en geeft de KMar uitvoering aan gedwongen terugkeer van vreemdelingen.

- **Zeehavenpolitie**

De Zeehavenpolitie (ZHP) is onderdeel van de politie Rotterdam-Rijnmond. De voornaamste taak van de

ZHP is het handhaven van de orde en veiligheid in de Rotterdamse Haven en bijbehorend industrieterrein. De Rotterdamse haven is bovendien een maritieme buitengrens van het Schengengebied. De ZHP is verantwoordelijk voor het controleren van mensen die deze grens overschrijden.

- *Immigratie- en Naturalisatiedienst*

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het toelatingsbeleid in Nederland. Dat houdt in dat de IND alle aanvragen beoordeelt van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of Nederlander willen worden. Voor deze editie van de rapportage is de informatievoorziening vanuit de IND beperkter dan in voorgaande edities. Dit is het gevolg van de gefaseerde implementatie van het nieuwe systeem van de IND, INDiGO. In het hoofdstuk Toelating worden de IND-cijfers verder toegelicht.

- *Raad voor de rechtspraak*

De Raad voor de rechtspraak (Rvdr) is het overkoepelende bestuur van de Rechtspraak, die verder bestaat uit de negentien rechtbanken, de vijf gerechtshoven, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het Bedrijfsleven. Ondersteuning bij de bedrijfsvoering van de gerechten is één van de taken van de Rvdr. In dat kader levert de Rvdr gegevens over de beroepszaken van vreemdelingen.

- *Raad van State*

De Raad van State (RvS) is onder meer de hoogste nationale rechter in het vreemdelingenrecht en vervult tevens een belangrijke adviserende functie in de Vreemdelingenketen. Voor de rapportage levert de RvS gegevens over de zaken in hoger beroep van vreemdelingen.

- *Vreemdelingenpolitie*

De Vreemdelingenpolitie (VP) maakt deel uit van de regionale politiekorpsen. Zij houdt zich bezig met het toezicht op vreemdelingen. Daarbij richt zij zich vooral op het voorkomen van wantoestanden (misbruik, uitbuiting) en voorkoming en bestrijding van verstoring van de openbare en rechtsorde.

- *Dienst Terugkeer en Vertrek*

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) houdt zich bezig met de uitvoering van het terugkeerbeleid en de aanpak van illegaal verblijf in Nederland. Dit houdt in dat de DT&V verantwoordelijk is voor zelfstandig en/of gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven.

- *Internationale Organisatie voor Migratie*

De Nederlandse overheid heeft een overeenkomst met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) ter ondersteuning bij het zelfstandig vertrek van vreemdelingen uit Nederland. IOM heeft als intergouvernementele organisatie een onafhankelijke positie en is geen ketenpartner maar een partner die met de Vreemdelingenketen samenwerkt. IOM richt zich op vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land.

- *Centraal Orgaan opvang asielzoekers*

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is de organisatie die zorgt voor opvang en begeleiding van vreemdelingen. In opdracht van de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel biedt het COA mensen in een kwetsbare positie (tijdelijke) huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders.

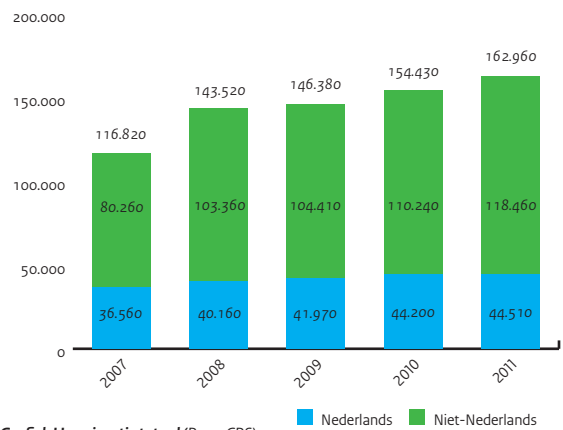
- **Dienst Justitiële Inrichtingen**

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zorgt namens de minister van Veiligheid en Justitie voor de tenuitvoerlegging van straffen en vrijheidsbenemende maatregelen, zoals de bewaring van vreemdelingen die Nederland moeten verlaten.

Immigratie in Nederland

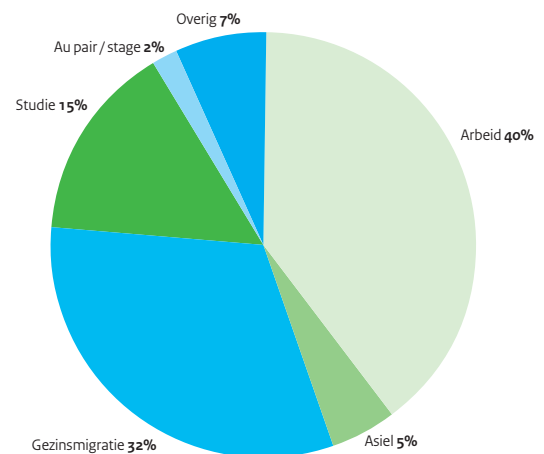
Hoewel de resultaten van de Vreemdelingenketen te maken hebben met immigratie, biedt de rapportage geen overzicht van de totale immigratie naar Nederland. Een instantie die jaarlijks rapporteert over het aantal migranten dat naar Nederland komt, is het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). Het CBS verzamelt gegevens met het doel statistische analyses te maken. De CBS-cijfers bevatten niet alleen vreemdelingen maar ook personen met de Nederlandse nationaliteit die naar Nederland zijn gekomen of teruggekeerd. Daarnaast betreffen de CBS-aantallen ook EU-onderdanen die voor verblijf in Nederland geen verblijfsdocument nodig hebben.

De CBS-cijfers kunnen ons een globaal beeld geven van de totale migratie in Nederland. De grafieken hieronder tonen de immigratie naar Nederland in de jaren 2007 tot en met 2011. Zo ontstaat een beeld van de kwantitatieve verhouding tussen de verschillende migrantengroepen. In grafiek I zien we de migratiecijfers, met daarin de tweedeling tussen niet-Nederlanders en Nederlanders. De immigratie van niet-Nederlanders kan verder uitgesplitst worden naar verblijfsdoel. Dat zien we voor het jaar 2011 in grafiek II, waarin het aandeel van de verschillende verblijfsdoelen procentueel is weergegeven.

Grafiek I Immigratie totaal (Bron: CBS)

Bij het beeld dat hier door de CBS-cijfers geschetst wordt, dient een kanttekening geplaatst te worden. Zoals gezegd rapporteert het CBS over migrantengroepen die in de Rapportage Vreemdelingenketen niet aan bod komen. Aan de andere kant heeft het CBS niet alle vreemdelingen in het vizier die voorkomen in de rapportage. Dat heeft te maken met het feit dat de immigratiecijfers van het CBS hun herkomst vinden in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Een vreemdeling die bij de IND – als toelatingsorganisatie – geregistreerd staat, is niet vanzelfsprekend eveneens opgenomen in de GBA. Vreemdelingen die korter dan vier maanden in Nederland verblijven, hoeven zich niet in te laten schrijven in de GBA en komen dan ook niet voor in de immigratie-aantallen van het CBS. Voor vreemdelingen die asiel hebben aangevraagd bij de IND en in een opvangcentrum verblijven, geldt dat zij de eerste zes maanden van hun verblijf niet in aanmerking komen voor inschrijving in de GBA, tenzij ze binnen zes maanden een verblijfsvergunning hebben gekregen. Na een half jaar mogen asielzoekers zich wel inschrijven in de GBA maar dat gebeurt niet in alle gevallen. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat een kwart tot een derde van de asielzoekers die langer dan zes maanden gebruikmaken van de opvangvoorzieningen in de GBA staat ingeschreven.

Grafiek II Immigratie niet-Nederlands naar verblijfsdoel 2011 (Bron: CBS)

1

Toegang en grensbewaking

Met het toezicht aan de Nederlandse Schengenbuitengrens wordt getracht illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit tegen te gaan. Dit gebeurt door persoonscontroles van vreemdelingen en door controles van hun (hand)bagage.

Inleiding

Personen die het Schengengebied via Nederland willen in- of uitreizen passeren een grensdoorlaatpost en ondergaan een persoonscontrole. Deze grenscontrole wordt door de Koninklijke Marechaussee (KMar) of in het havengebied Rotterdam, door de dienst Zeehavenpolitie van het Regiokorps Rotterdam-Rijnmond (ZHP) uitgevoerd.

Naast het uitvoeren van persoonscontroles op de doorlaatposten bewaken de KMar en de ZHP het gehele Schengen-buitengrensgebied, dat bestaat uit de maritieme kuststrook, haventerreinen en luchthavens. Dit om illegale grensoverschrijding en criminaliteit buiten de doorlaatposten te voorkomen en te bestrijden. Als een persoon de toegang wordt geweigerd, heeft hij in beginsel de verplichting direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd.

De groep vreemdelingen die door de KMar de toegang tot Nederland wordt geweigerd (zie 1.1.1), valt uiteen in drie categorieën. Er is een categorie die direct na weigering op een claim bij de aanvoerende luchtvaartmaatschappij terugreist, indien van toepassing na afhandeling van een strafrechttraject (zie 1.2.1.b). Dit gebeurt onder regie van de KMar. De tweede categorie betreft vreemdelingen die aansluitend aan toegangsweigering te kennen geven een asielaanvraag in te willen dienen (zie 1.2.1.a). Zij stromen het toelatingsproces in en hun zaken worden overgedragen aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De derde categorie betreft vreemdelingen van wie de zaak wordt aangeboden aan de DT&V vanwege specifieke afspraken tussen de KMar en de DT&V. Deze afspraken betreffen bijvoorbeeld zaken waarin geen claim kan worden gelegd op de vervoerder, of waarin de claim niet kan worden geëffectueerd, of waarin geldige reispassen ontbreken, of in geval van medische problemen of bij Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's).

Bij de beoordeling of iemand de toegang moet worden geweigerd, kan de KMar tegenwoordig gebruik maken van bepaalde tools. Het programma Vernieuwing Grensmanagement, dat medio 2008 is gestart, is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van deze tools. Twee ervan zijn Advanced Passenger Information (API) en No-Q (zie voor meer informatie de toelichting bij 1.1.1).

De ZHP hanteert bij de groep vreemdelingen die de toegang tot Nederland wordt geweigerd nagenoeg dezelfde onderverdeling in categorieën als de KMar (zie eveneens 1.1.1, 1.2.1.a en 1.2.1.b). De grootste groep reist direct, na weigering, zonder tussenkomst van een ketenpartner terug. Hierbij geeft de gezagvoerder gehoor aan de terugvoerplichting en wordt de vreemdeling terug aan boord van het schip geplaatst.

In het geval de vreemdeling na weigering aan de buitengrens een asielaanvraag indient, wordt ervoor gezorgd dat de vreemdeling kan instromen in het proces Toelating door middel van overdracht aan de IND (Aanmeldcentrum Schiphol). In heel uitzonderlijke gevallen waarin de terugplaatsing aan boord van het schip niet mogelijk is dan wel niet wenselijk wordt geacht, zijn afspraken gemaakt tussen de ZHP en de DT&V en wordt het dossier overgedragen aan de DT&V.

Doorstroom in het toegangsproces is relatief snel. Binnen het uitgangspunt van een humane behandeling van de vreemdeling streven de betrokken organisaties naar een adequate doorlooptijd in het proces. Doordat er nauwelijks sprake is van een voorraad, worden doorstroomcijfers voor het proces Toegang en grensbewaking niet weergegeven. Dat de instroom, ondanks de relatief korte doorlooptijd, niet altijd gelijk is aan de uitstroom laat zich verklaren door de langere 'doorlooptijd' van het deel van de geweigerde vreemdelingen dat wordt geweigerd (mede) naar aanleiding van het plegen van een strafbaar feit. Hiertoe behoren bijvoorbeeld vreemdelingen die drugsbolletjes hebben geslikt of vreemdelingen die in het bezit zijn van valse documenten. Dit deel van de toegangsgeweigerden doorloopt eerst het strafrechtproces alvorens de terugkeer wordt geëffectueerd. De daadwerkelijke uitstroom kan dus in een andere rapportageperiode plaatsvinden.

1.1 Instroom Toegang en grensbewaking

1.1.1 Toegangsgeweigerden (KMar + ZHP)

	1e helft 2011	1e helft 2012
KMar	2.120	1.570
ZHP	20	40
Totaal	2.130	1.600
		↓ 25 %

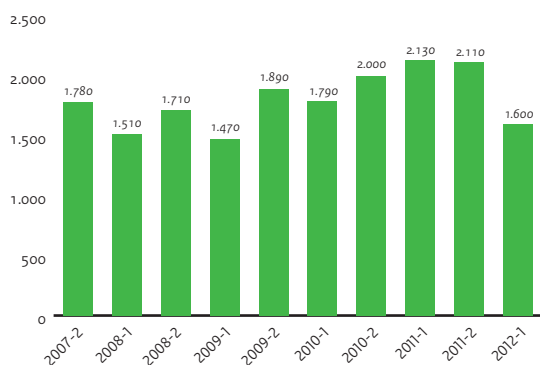
Zowel de KMar als de ZHP voeren controles uit waarbij vreemdelingen de toegang tot Nederland geweigerd kan worden.

Bij de ZHP volgt de stijging uit het feit dat in de eerste helft van 2012 meer verstekelingen de haven van Rotterdam hebben aangedaan dan in dezelfde periode van 2011. Verder heeft een aantal vreemdelingen die niet tot Schengen werden toegelaten, meerdere keren de haven bezocht. De 40 weigeringen betroffen circa 20 verschillende personen.

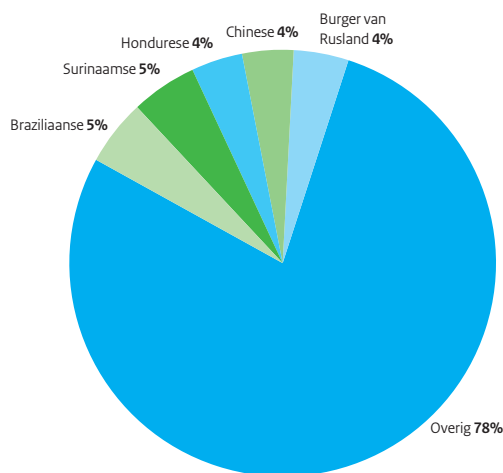
Het aantal grensgeweigerden door de KMar is over de vergeleken periode gedaald. Het toegangsproces is grotendeels aanbodgestuurd en een eenduidige reden voor de daling is niet aan te wijzen.

Bij de beoordeling of iemand de toegang moet worden geweigerd, kan de KMar tegenwoordig in een gedeelte van de gevallen gebruik maken van API en No-Q (zie ook de inleiding). API maakt gebruik van de passagiersgegevens die worden aangeleverd door de vervoerders. In de API-applicatie draaien 27 watchlists mee die worden vergeleken met met de binnenkomende passagiersgegevens. In de eerste helft van 2012 leidde dat ongeveer 400 maal tot een hit: een passagier voorkomend op één of meerdere watchlists. De KMar voerde in die gevallen een interventie uit. In bijna 200 gevallen kreeg een interventie een praktisch vervolg, zoals een toegangswijziging door de KMar, of het betalen van een openstaande boete door de passagier.

No-Q richt zich op de automatische grenspassage van EU/EER-onderdanen en Zwitserse onderdanen op de luchthaven Schiphol. Op 27 maart 2012 zijn 24 elektronische grenspassagepoortjes, ook wel e-gates genaamd, ten behoeve van een operationele testfase in werking getreden. Wanneer een e-gate niet opent, kan er sprake zijn van een hit: een match tussen de paspoortgegevens enerzijds en het Nationaal Schengen Informatie Systeem (NSIS) en/of het Opsporingsregister (OPS) anderzijds). Ook kan een e-gate dichtblijven doordat er geen gelijkenis is tussen de passagier en de foto in het paspoort.

Grafiek 1.1 Overzicht aantal toegangsgeweigerden per halfjaar (Bron: KMar/ZHP)

Grafiek 1.2 Top-5 nationaliteiten toegangsgeweigerden (niet direct asiel aangevraagd), 2011-2 (Bron: KMar/ZHP)

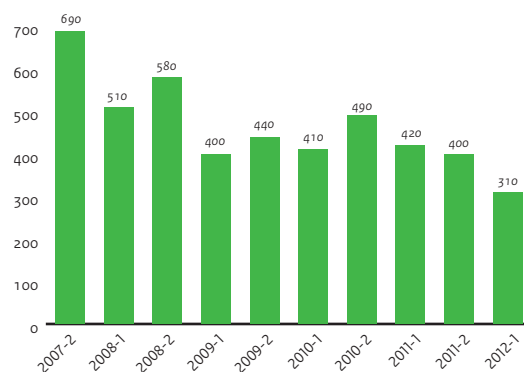
1.2 Uitstroom Toegang en grensbewaking

1.2.1 Uitstroom uit proces Toegang en grensbewaking (KMar + ZHP)

De uitstroom van het toegangsproces hangt nauw samen met de instroom. De daling in de instroom (zie 1.1.1.) heeft direct een daling in de uitstroom tot gevolg.

Een deel van de toegangsgeweigerden komt terecht in het toelatingsproces (na asielaanvraag; zie 1.2.1.a), het strafrechtproces (bij plegen van een strafbaar feit)¹ of keert direct terug naar het land van herkomst of een land waar de toegang gewaarborgd is (zie 1.2.1.b). Ook kunnen dossiers van toegangsgeweigerden overgedragen worden aan DT&V. Zie de inleiding voor een uitgebreidere beschrijving van de uitstroomcategorieën.

	1e helft 2011	1e helft 2012
KMar	2.060	1.560
ZHP	20	40
Totaal	2.070	1.590
		↓ 23 %

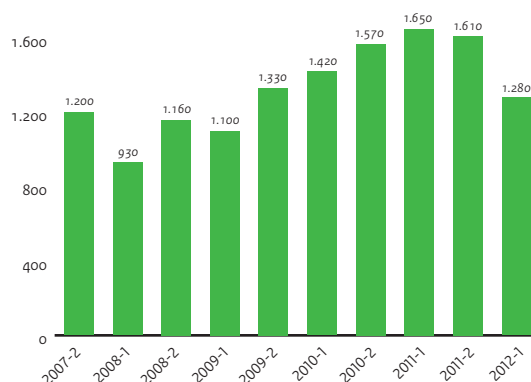
Grafiek 1.3 Overzicht aantal toegangsgeweigerden naar Toelating (Asiel) per halfjaar (Bron: KMar/ZHP)

1.2.1.a Aantal asielaanvragen na toegangswijering (KMar + ZHP)

Het aantal asielaanvragen na toegangswijering maakt deel uit van de totale uitstroom uit het proces Toegang en grensbewaking (zie 1.2.1). Binnen deze categorie vallen alleen vreemdelingen die initieel de toegang tot het Schengengebied werd geweigerd. De categorie vreemdelingen die in eerste instantie toegang werd verleend en die vervolgens asiel hebben aangevraagd vallen hier buiten.

In de vorige rapportage is reeds opgemerkt dat het aantal asielaanvragen in relatie tot het totaal aantal toegangswijeringen afneemt. Ook in de huidige rapportageperiode is deze trend zichtbaar.

	1e helft 2011	1e helft 2012
KMar	420	310
ZHP	<10	<10
Totaal	420	310
		↓ 26 %

Grafiek 1.4 Overzicht aantal toegangsgeweigerden direct teruggekeerd per halfjaar (Bron: KMar/ZHP)

¹ Geweigerde vreemdelingen die het strafrechtproces doorlopen (bijvoorbeeld op basis van document- of identiteitsfraude) komen na afdoening weer in het (directe) terugkeerproces.

1.2.1.b Aantal toegangsgeweigerden direct teruggekeerd (KMar + ZHP)

	1e helft 2011	1e helft 2012
KMar	1.640	1.250
ZHP	10	30
Totaal	1.650	1.280
		↓ 22 %

Het aantal toegangsgeweigerden dat direct terugreist op grond van de terugvoerverplichting naar het land van herkomst of een land waar de toegang gewaarborgd is, maakt deel uit van de totale uitstroom uit het proces Toegang en grensbewaking (zie 1.2.1).

De daling van de uitstroom binnen deze categorie is gerelateerd aan de eerder genoemde stromen. Hoewel de instroom en uitstroom procesmatig in elkaars verlengde liggen, kunnen de cijfers binnen de rapportageperiode van elkaar afwijken. Dit wordt veroorzaakt door eventuele tussenkomst van het strafrechtproces of overdracht aan DT&V in bijzondere (bijvoorbeeld medische) gevallen.

2

Toelating

De doelstelling in het proces toelating is om, binnen de daarvoor gestelde termijnen, te beslissen over een aanvraag voor een verblijfsvergunning.

De Vreemdelingenketen streeft naar een gereguleerde toelating van vreemdelingen tot Nederland, op een maatschappelijk verantwoorde wijze, die recht doet aan de belangen van de vreemdelingen en aan de belangen van Nederland.

Inleiding

Aanvragen voor toelating tot verblijf in Nederland worden gedaan in het kader van asiel of een regulier verblijfsdoel. De aanvragen worden ingediend bij en behandeld door de toelatingsorganisatie Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Behandeling van zaken in beroep en hoger beroep vindt respectievelijk plaats bij de Vreemdelingenkamers van de rechtbanken (cijfers geleverd door de Raad van de rechtspraak (Rvdr)) en bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling, RvS). Toelating Asiel en Regulier worden in dit hoofdstuk apart behandeld.

Beperkingen managementinformatie

INDIS is lange tijd het primaire systeem geweest dat de IND gebruikte voor de registratie en het behandelen van vreemdelingendossiers. Nu er een nieuw systeem ontwikkeld is, INDiGO, zal het gebruik van INDIS gaandeweg afnemen. Eind 2011 is de IND gestart met het kleinschalig behandelen van zaken in een nieuw systeem, INDiGO. In eerste instantie was dat om op die manier organisatorische, logistieke, functionele en technische verbeterpunten voor het nieuwe systeem te signaleren en in te regelen. In het eerste halfjaar van 2012 zijn inmiddels meer dan 15.000 zaken INDiGO ingestroomd.

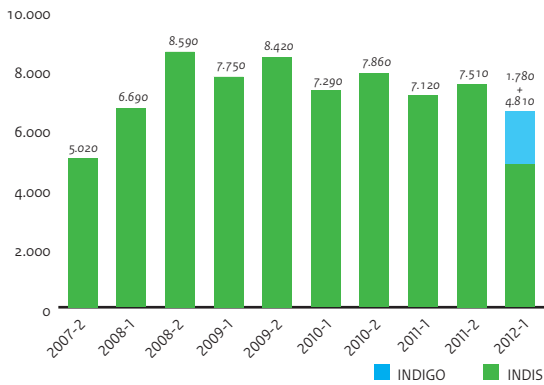
Dat steeds meer nieuwe zaken worden opgevoerd en afgehandeld in INDiGO heeft gevolgen voor de volledigheid van de managementinformatie. INDiGO heeft namelijk een ander begrippenkader dan INDIS. Dit heeft tot gevolg dat de cijfers die geleverd worden vanuit INDiGO beperkt vergelijkbaar zijn met cijfers uit INDIS.

Om de Kamer toch zo volledig mogelijk te informeren is deze Rapportage Vreemdelingenketen als een gecombineerde rapportage geleverd, waarbij zowel de INDIS-cijfers als de INDiGO-cijfers worden vermeld. Dit betekent dat de nieuwe gegevens als het ware worden 'vertaald' naar het oude begrippenkader om deze bij elkaar te kunnen tellen. Waar INDIS-cijfers en INDiGO-cijfers in de rapportage zijn opgeteld, is ervoor gekozen om de som af te ronden op honderdtallen. Het bij elkaar optellen kan in beginsel alleen op een hoog aggregatieniveau plaatsvinden. Echter, waar het de zorgvuldigheid en betrouwbaarheid van de gerapporteerde gegevens niet in de weg staat, wordt ook op een gedetailleerder niveau gerapporteerd. In die gevallen waar de cijfermatige gegevens niet in voldoende betrouwbare mate beschikbaar zijn, is een kwalitatieve toelichting gegeven op de ontwikkelingen zonder cijfermatige onderbouwing. Tot slot geldt dat afhankelijk van het gebruikte detailniveau het kan voorkomen dat de optelling van de detailgegevens niet aansluit bij het totaalcijfer, omdat de detailcijfers alleen beschikbaar zijn in INDIS.

A. Toelating Asiel

Asielinstroom in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen aanvragen (zie 2.1.1), zowel eerste aanvragen (2.1.1.a) als tweede en volgende (2.1.1.b). Asielaanvragen worden behandeld in de algemene asielprocedure (AA) en, indien nodig, verder behandeld in de verlengde asielprocedure (VA). Als een asielaanvraag wordt ingewilligd, wordt de vreemdeling in het bezit gesteld van een Verblijfsvergunning asiel (VVA) voor bepaalde tijd. Een VVA voor onbepaalde tijd kan worden aangevraagd wanneer men vijf jaar een VVA voor bepaalde tijd heeft gehad. Daarnaast kan een verleende VVA voor bepaalde tijd worden herbeoordeeld indien daar ingevolge beleid of de individuele zaak aanleiding toe is. Een procedure voor toelating op asielgronden heeft een doorlooptijd. Er bestaat aldus een voorraad aan procedures bij de IND. Indien beroep wordt ingediend in een toelatingsprocedure zal de behandeltijd van de Vreemdelingenkamers, en in geval hoger beroep wordt ingediend de behandeltijd van de Afdeling, van invloed zijn op de doorlooptijd van de procedure. Daarom wordt ook de instroom en de uitstroom bij de Vreemdelingenkamers (2.3) en bij de Afdeling (2.4) weergegeven.

Uitstroom betreft het totaal aantal afgehandelde asielaanvragen (zie 2.2.1). Hiertoe behoren beslissingen op aanvragen voor de VVA voor bepaalde tijd (2.2.1.a) en aanvragen Asiel

Grafiek 2.1 Aantal in behandeling genomen asielaanvragen (asielinstream) per halfjaar (Bron: IND)

vervolg (2.2.1.b). Een VVA voor onbepaalde tijd kan alleen worden aangevraagd nadat men in het bezit is geweest van een VVA voor bepaalde tijd. Wanneer bij een asielaanvraag blijkt dat de verantwoordelijkheid om de asielprocedure van een vreemdeling te behandelen in een andere lidstaat kan liggen, wordt een Dublin-claimprocedure opgestart. In het geval van asielaanvragen in Nederland, wordt de aanvraag afgewezen als de andere lidstaat akkoord heeft gegeven op het claimverzoek. Er wordt dan een overdrachtsprocedure opgestart. De vreemdeling kan, net als in het geval van andere afwijzingsgronden, tegen de afwijzing in beroep gaan.

2.1 Instroom Toelating Asiel

2.1.1 Totaal aantal in behandeling genomen asielaanvragen (IND)

1e helft 2011		1e helft 2012
7.120	INDIS	4.810
	INDiGO	1.780
		↓8%

Het totaal aantal in behandeling genomen asielaanvragen (de asielinstream) is in het eerste halfjaar van 2012 circa 8% gedaald ten opzichte van het eerste halfjaar van 2011: van 7.120 naar circa 6.600*. Een daling van de asielinstream doet zich al voor sinds 2009 en wordt met name veroorzaakt door een dalend aantal eerste asielaanvragen.

2.1.1.a Aantal in behandeling genomen eerste asielaanvragen (IND)

1e helft 2011		1e helft 2012
5.710	INDIS	2.870
	INDiGO	1.750
		↓19%

Dit aantal betreft de eerste aanvragen plus geboortes. Het aantal eerste asielaanvragen dat in het eerste half jaar van 2012 in behandeling is genomen, is circa 19% gedaald ten opzichte van het eerste half jaar van 2011: van 5.710 naar circa 4.600*.

2.1.1.b Aantal in behandeling genomen tweede en volgende asielaanvragen (IND)

1e helft 2011		1e helft 2012
1.412	INDIS	1.940
	INDiGO	30
		↑39%

Het aantal tweede en volgende asielaanvragen dat in het eerste half jaar van 2012 in behandeling is genomen, is circa 39% gestegen ten opzichte van het eerste half jaar van 2011: van 1.410 tot 2.000*. De stijging van het aantal tweede en volgende asielaanvragen doet zich al voor sinds 2009.

2.1.2 Aantal in behandeling genomen asielaanvragen Algemene asielprocedure

1e helft 2011		1e helft 2012
6.949	INDIS	4.710
	INDiGO	1.780
		↓7%

Het aantal asielaanvragen (zowel eerste als tweede en volgende) dat in de Algemene Asielprocedure (AA) in behandeling is genomen, is in de eerste helft van 2012 circa 7% gedaald ten opzichte van de eerste helft van 2011: van 6.950 naar 6.500*. Deze daling houdt verband met de daling van de asielinstream.

* Afgerond op honderdtallen, zie de paragraaf 16 Beperkingen managementinformatie aan het begin van hoofdstuk 2.

2.1.3 Asielinstroom in de EU

In onderstaande tabel worden de aantallen asielaanvragen van de 27 EU-lidstaten gegeven. De gehanteerde definities zijn die van Eurostat, het bureau voor statistiek van de EU.

De aantallen zien op de totale asielinstroom in de lidstaten, dus zowel eerste, tweede als volgende aanvragen van vreemdelingen van buiten de EU (de zogenoemde derdelanders).

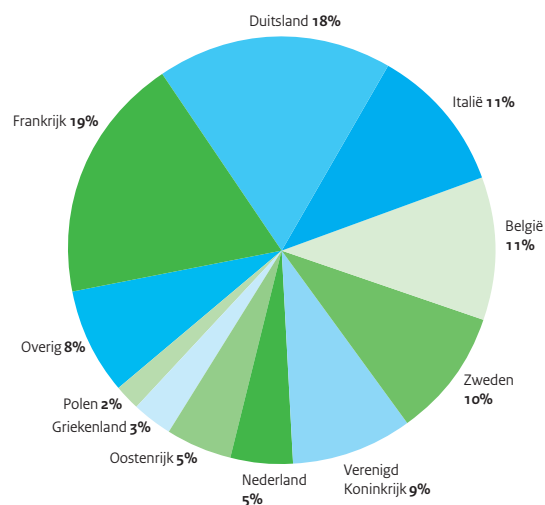
De Europese cijfers lopen altijd enige maanden achter bij de nationaal beschikbare gegevens. Daarom is in deze editie van de rapportage een overzicht van de instroom van asielaanvragen in de EU van heel 2011 (die voor de vorige rapportage nog niet beschikbaar was). De cijfers over de eerste helft van 2012 zijn nog niet beschikbaar.

In 2011 werden in de EU 302.495 asielaanvragen ingediend. De top-3 bestemmingslanden werd gevormd door Frankrijk, Duitsland en Italië (zie grafiek 2.2 en tabel 2.1). Nederland stond op de zevende plaats met een aandeel van 5% van het totaal (zie tabel 2.1). Ten opzichte van 2010 daalde Nederland in deze lijst één plaats.

In 2011 werden in de EU als geheel de meeste asielaanvragen ingediend door Afghanen (9%), burgers van de Russische federatie (6%), Pakistanen (5%), Irakezen (5%) en Burgers van Servië (4%). Somaliërs dienden ook 4% van de aanvragen in. Ter vergelijking: in Nederland werden in 2011 de meeste asielaanvragen door Afghanen (16%), Irakezen (14%) en Somaliërs (14%) ingediend.

Het aantal Afghanen dat in 2011 asiel aanvroeg in de EU is 28.020. Het vaakst deden zij dit in Duitsland (28%), gevolgd door Zweden (15%), Oostenrijk (13%) en België (11%). Het aantal Irakezen dat in 2011 in de EU asiel aanvroeg bedroeg 15.170. Ook daarvan ging het merendeel naar Duitsland (41%). België, Nederland en Zweden ontvingen daarop de meeste aanvragen (samen 39%). Er hebben in 2011 12.190 Somaliërs asiel aanvraagd in de EU. Zweden kreeg de meeste asielaanvragen van Somaliërs (33%), gevolgd door Noorwegen (18%) en Nederland (16%).

In 2011 ontving Malta de meeste asielaanvragen per 1.000 inwoners (4,5), gevolgd door Luxemburg (4,2), Zweden (3,2) en België (2,9). Nederland staat in deze rangschikking op de achtste plaats met 0,9 asielaanvragen per 1.000 inwoners. Dit is gelijk aan het aantal aanvragen per 1.000 inwoners in Nederland in 2010. Nederland stond toen op de zevende plaats in de rangschikking. De meeste asielaanvragen per 1.000 inwoners werden in 2010 ingediend in Cyprus (3,6), Zweden (3,4) en België (2,4).

Grafiek 2.2 Top-10 lidstaten asielaanvragen in de EU, 2011 (Bron: Eurostat)

Tabel 2.1 Asielaanvragen in de EU 2011

	EU-lidstaat	aantal asiel-aanvragen	% asiel v/h totaal	inwoners (miljoen)	% inwoners v/h totaal	asiel-aanvragen per 1.000 inwoners
1	Frankrijk	57.325	19%	65,0	13%	0,88
2	Duitsland	53.255	18%	81,8	16%	0,65
3	Italië	34.120	11%	60,6	12%	0,56
4	België	31.915	11%	11,0	2%	2,91
5	Zweden	29.675	10%	9,4	2%	3,15
6	Verenigd Koninkrijk	26.435	9%	62,5	12%	0,42
7	Nederland	14.595	5%	16,7	3%	0,88
8	Oostenrijk	14.425	5%	8,4	2%	1,72
9	Griekenland	9.315	3%	11,3	2%	0,82
10	Polen	6.915	2%	38,2	8%	0,18
11	Denemarken	3.945	1%	5,6	1%	0,71
12	Spanje	3.415	1%	46,2	9%	0,07
13	Finland	2.920	1%	5,4	1%	0,54

	EU-lidstaat	aantal asielaanvragen	% asielaanvragen v/h totaal	inwoners (miljoen)	% inwoners v/h totaal	asielaanvragen per 1.000 inwoners
14	Luxemburg	2.140	1%	0,5	0%	4,18
15	Malta	1.895	1%	0,4	0%	4,54
16	Cyprus	1.775	1%	0,8	0%	2,21
17	Roemenie	1.725	1%	21,4	4%	0,08
18	Hongarije	1.720	1%	10,0	2%	0,17
19	Ierland	1.285	0%	4,5	1%	0,29
20	Bulgarije	885	0%	7,5	1%	0,12
21	Tsjechie	745	0%	10,5	2%	0,07
22	Litouwen	530	0%	3,2	1%	0,16
23	Slowakije	495	0%	5,4	1%	0,09
24	Slovenie	360	0%	2,1	0%	0,18
25	Letland	345	0%	2,2	0%	0,15
26	Portugal	270	0%	10,6	2%	0,03
27	Estland	70	0%	1,3	0%	0,05
	Totaal	302.495	100%	502,5	100%	0,60

Bron: Eurostat

2.2 Uitstroom Toelating Asiel

2.2.1 Totaal aantal afgehandelde asielaanvragen (IND)

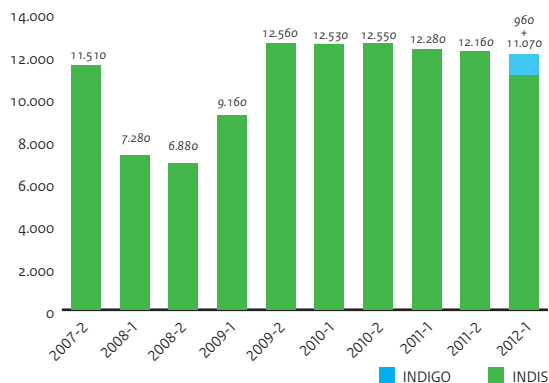
1e helft 2011		1e helft 2012
12.270	INDIS	11.070
	INDiGO	960
		↓2%

De lichte daling van het totaal aantal afgehandelde asielaanvragen bij de IND komt voor uit een daling bij de afgehandelde aanvragen VVA bepaalde tijd (zie de toelichting bij 2.2.1.a) en een stijging bij VVA vervolg (zie de toelichting bij 2.2.1.b)

2.2.1.a Aantal afgehandelde aanvragen VVA bepaalde tijd (IND)

1e helft 2011		1e helft 2012
9.490	INDIS	7.100
	INDiGO	960
		↓15%

Het aantal afgehandelde aanvragen VVA bepaalde tijd maakt onderdeel uit van het totaal aantal afgehandelde asielaanvragen (zie 2.3.1). In het eerste half jaar van 2012 zijn bij de IND circa 8.100³ aanvragen om een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd behandeld. Dit betreft een daling van circa 15% ten opzichte van dezelfde periode in 2011 toen er 9.490 aanvragen werden behandeld. Deze daling vloeit met name voort uit de lagere asielinstroom. Vanwege deze lagere asielinstroom heeft de IND beslismedewerkers uit het proces asiel ingezet in het proces regulier. De voorraad aanvragen VVA is in de rapportageperiode ook gedaald, met 30%. Dit komt niet alleen door de lagere asielinstroom maar ook door een kortere gemiddelde doorlooptijd: na de invoering van de Verbeterde Asielprocedure worden meer zaken in de achtdaagse Algemene Asielprocedure afgehandeld. Daarnaast is ook de invoering van de Wet Dwangsom van belang; om te voorkomen dat zaken over de wettelijke beslistermijn heengaan en een dwangsom betaald zou moeten worden, streeft de IND naar afhandeling van de aanvraag ruim binnen de wettelijke termijn. Ook zorgt het zaakverantwoordelijk werken – één beslismedewerker is verantwoordelijk voor de afhandeling van een zaak – dat er geen tijd verloren gaat aan onnodige dossieroverdracht.

Grafiek 2.3 Overzicht aantal afgehandelde VVA aanvragen totaal per halfjaar

(Bron: IND)

³ Afgerond op honderdtallen, zie de paragraaf 18 Beperkingen managementinformatie aan het begin van hoofdstuk 2.

2.2.1.b Aantal afgehandelde aanvragen Asiel vervolg (IND)

De voorraad aanvragen VVA vervolg – onderdeel van de het totaal afgehandelde asielaanvragen (2.2.1) – bestaat uit het aantal aanvragen VVA onbepaalde tijd, het aantal aanvragen verlenging VVA onbepaalde tijd en VVA intrekkingen.

De stijging van circa 43% is te verklaren door het feit dat de IND de afgelopen periode extra capaciteit heeft ingezet op het behandelen van deze aanvragen.

1e helft 2011		1e helft 2012
2.780	INDIS	3.980
	INDiGO	0
		↑43%

2.2.2 Aantal uitgenodigde vluchtelingen

In het eerste half jaar van 2012 hebben missies plaatsgevonden naar vluchtelingenkampen in Libanon, Kenia en Ecuador. In totaal werden 240 vluchtelingen uitgenodigd om zich in Nederland te vestigen.

1e helft 2011		1e helft 2012
260	INDIS	230
	INDiGO	10
		↑9%

2.3 Beroepszaken Asiel bij de Vreemdelingenkamers

2.3.1 Totaal aantal in behandeling genomen beroepszaken asiel (Rvdr)

Het totaal aantal beroepszaken asiel zijn de zaken uit AA-procedures, de zaken uit VA-procedures en de Dublin-beroepszaken (zie 2.3.1.a voor de cijfermatige uitsplitsing).

De verhouding tussen de instroom AA- en VA-zaken is veranderd. Bestond de instroom in de eerste helft van 2011 uit 46% AA-zaken tegenover 54% VA-zaken, in de eerste helft van 2012 ging het om 57% AA-zaken tegenover 43% VA-zaken. Daarom vertoont het aantal in behandeling genomen AA-zaken een grote stijging ten opzichte van de eerste helft van 2011, terwijl daarentegen een grote daling is waar te nemen bij het aantal VA-zaken. Samengenomen vertonen het aantal AA- en VA-zaken (exclusief de Dublin-zaken) in de eerste helft van 2012 een lichte stijging (minder dan 1%) ten opzichte van dezelfde periode in 2011.

1e helft 2011	1e helft 2012
7.120	7.410
	↑4%

2.3.1.a In behandeling genomen beroepszaken uitgesplitst naar AA- en VA-procedures en Dublin-beroepszaken (Rvdr)

In de tweede helft van 2011 was bij de IND een forse stijging te zien van het aantal afwijzingen op grond van Dublin ten opzichte van de eerste helft van 2011. Deze stijging was mogelijk een (tijdelijk) effect van de maatregel die was ingevoerd om Dublin-procedures te versnellen. Dit betekent dat lopende de tweede helft van 2011 en begin 2012 het aantal beroepszaken is toegenomen en dat er sprake was van een piek.

	1e helft 2011	1e helft 2012
AA-zaken	2.970	3.660
		↑23%
VA-zaken	3.430	2.760
		↓20%
Dublin-zaken	720	1.000
		↑39%

1e helft 2011	1e helft 2012
8.190	7.870
	↓ 4%

2.3.2 Totaal aantal afgehandelde beroepszaken (Rvdr)

Het totaal aantal afgehandelde beroepszaken zijn de afgehandelde zaken uit AA-procedures, de zaken uit VA-procedures en de Dublin-beroepszaken (zie 2.3.2.a voor de cijfermatige uitsplitsing).

2.3.2.a Afgehandelde beroepszaken uitgesplitst naar AA- en VA-procedures en Dublin-beroepszaken (Rvdr)

	1e helft 2011	1e helft 2012
AA-zaken	2.890	3.740
		↑ 29 %
VA-zaken	3.630	3.010
		↓ 17 %
Dublin-zaken	1.670	1.130
		↓ 33 %

De stijging van AA-zaken hangt samen met de gestegen instroom in dit segment terwijl de daling in het aantal afgehandelde VA-zaken volgt uit de lagere instroom (zie 2.3.1.a).

De daling van de Dublin-zaken ten opzichte van de eerste helft van 2011 hangt samen met het grote aantal Griekse Dublin-zaken die eerder aangehouden waren en in de eerste helft van 2011 afgehandeld werden. Door de stijgende instroom zijn de voorraad en de doorlooptijd van AA-zaken in de rapportageperiode toegenomen. De gemiddelde doorlooptijd steeg van 5 naar 6 weken. Daarentegen nam de doorlooptijd van VA-zaken af, van 30 naar 23 weken, en werd ook de voorraad lager.

2.4 Hoger beroepszaken Asiel bij de Raad van State

2.4.1 Totaal aantal in behandeling genomen asielzaken in hoger beroep (RvS)

1e helft 2011	1e helft 2012
3.050	2.490
	↓ 18 %

Het aantal in behandeling genomen zaken in hoger beroep bestaat uit het aantal AA-zaken in hoger beroep (2.4.1.a) en het aantal VA-zaken in hoger beroep (2.4.1.b), inclusief de Dublin-zaken.

Ten opzichte van de eerste helft van 2011 is er een daling van circa 550 in behandeling genomen zaken. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de significant hogere instroom in de eerste maanden van 2011, die het gevolg was van het grote aantal afdoeningen bij de rechtbanken in de laatste maanden van 2010. In vergelijking met de meer stabiele tweede helft van 2011 vertoont de eerste helft van 2012 een lichtere stijging, van circa 200 in behandeling genomen zaken. Ook ten opzichte van de tweede helft van 2010 is de stijging in de eerste helft van 2012 licht.

2.4.1.a In behandeling genomen zaken uitgesplitst naar AA- en VA-zaken in hoger beroep (RvS)

	1e helft 2011	1e helft 2012
AA-zaken	680	1.050
		↑ 56 %
VA-zaken	2.370	1.440
		↓ 39 %

In het totaal aantal asielzaken valt de sterk verhoogde instroom van AA-zaken (deels) weg tegen het gedaalde aantal VA-zaken. De verhouding tussen de aantallen AA- en VA-zaken verandert; het aandeel AA-zaken was in de eerste helft van 2012 ruim 40% en is nog steeds groeiende. Het aantal AA- en VA-zaken komt steeds dichterbij elkaar te liggen (zie ook toelichting bij 2.4.1). Het hoge aanbod van AA-zaken is van invloed op de voorraad en de doorlooptijd. Beide stegen in de rapportageperiode aanzienlijk. De nagestreefde (maximale) doorlooptijd van 5 weken wordt niet gehaald en de gemiddelde doorlooptijd loopt (verder) op. Ook de doorlooptijden in andere segmenten steeg door het hoge aanbod. Voor de VA-zaken betekent dit dat de (maximale) doorlooptijd van 23 weken niet wordt gehaald.

2.4.2 Totaal aantal afgehandelde asielzaken in hoger beroep (RvS)

Het totaal aantal afgehandelde zaken in hoger beroep bestaat uit het aantal afgehandelde AA-zaken in hoger beroep (2.4.2.a) en het aantal afgehandelde VA-zaken in hoger beroep (2.4.2.b), inclusief de zaken naar aanleiding van een Dublin-claim.

De daling ten opzichte van 2011 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er in de maand maart 2011 sprake was van een vergrote productie door de afhandeling van circa 400 zaken die alsnog moesten worden behandeld nadat de Dublin-claims bij Griekenland moesten worden ingetrokken.

1e helft 2011	1e helft 2012
2.630	2.300
	↓ 13 %

2.4.2.a. Aantal afgehandelde uitgesplitst naar AA- en VA-zaken (RvS)

Het sterk verhoogde aanbod AA-zaken heeft tot meer afdoeningen in dit segment geleid, terwijl het verlaagde aanbod van VA-zaken tot minder afdoeningen heeft geleid. In absolute zin zijn aanbod en productie voor zowel AA- als VA-zaken echter (nog) niet in evenwicht.

	1e helft 2011	1e helft 2012
AA-zaken	550	800
		↑ 46 %
VA-zaken	2.080	1.500
		↓ 28 %

B. Toelating Regulier

Inleiding

Voor reguliere toelating moet een verblijfsvergunning regulier (VVR) worden verkregen. Vreemdelingen dienen daartoe eerst een aanvraag in voor een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV), wanneer zij een MVV-plichtige nationaliteit hebben.⁴ Met een inwilliging daarvan kunnen zij een VVR indienen. De instroom van reguliere toelatingsprocedures in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen MVV- en VVR-aanvragen. Een reguliere toelatingsprocedure heeft een doorlooptijd. Er bestaat aldus een voorraad aan procedures bij de IND (zie 2.5.1). Indien beroep wordt ingediend in een toelatingsprocedure zal de behandeltijd van de Vreemdelingenkamers, en - in geval hoger beroep wordt ingediend - de behandeltijd van de Afdeling, van invloed zijn op de doorlooptijd van de procedure. Daarom wordt ook de instroom, uitstroom en voorraad bij de Vreemdelingenkamers en bij de Afdeling weergegeven. De voorraden die worden besproken, geven de stand van zaken weer aan het einde van de rapportageperiode. De uitstroom van reguliere toelatingsprocedures in Nederland bestaat uit het aantal afgehandelde aanvragen MVV en VVR.

2.5 Instroom Toelating Regulier

2.5.1 Aanvragen VVR/MVV → zie 2.5.2 en 2.5.3

Het aantal aanvragen in behandeling voor een MVV of een VVR is in het laatste halfjaar sterk afgenomen ten opzichte van de voorgaande perioden. Ten opzichte van de eerste helft van 2011 is er sprake van een daling van 7% in het aantal MVV-aanvragen (2.5.2) en 6% in het aantal VVR-aanvragen (2.5.3). Mede met het oog op de invoering van de Wet Dwangsom per 1 oktober 2012 is gewerkt aan het terugdringen van de voorraden. Behalve inzet van externe medewerkers zijn ook asielmedewerkers ingezet op de reguliere werksoorten. Een toenemend aantal beslissingen wordt direct aan het loket afgehandeld

⁴ Een aantal landen is uitgezonderd van de MVV-plicht. Dit zijn de landen van de Europese Economische Ruimte, Australië, Canada, Japan, Monaco, Nieuw Zeeland, de Verenigde Staten en Zwitserland.

waardoor de gemiddelde doorlooptijd van de afhandeling van aanvragen daalt. Als gevolg hiervan daalt ook de openstaande voorraad te beslissen zaken.

2.5.2 Totaal aantal ingediende aanvragen MVV (IND)

Grafiek 2.4 Overzicht aantal MVV-aanvragen totaal per halfjaar (Bron: IND)

De daling van het aantal MVV-verzoeken is circa 7% en wordt vooral veroorzaakt door minder MVV-verzoeken voor het verblijfsdoel Gezinsvorming, maar ook de economische verblijfsdoelen laten een daling zien. Exacte totaalcijfers per verblijfsdoel uit INDIS en INDiGO samen zijn momenteel niet beschikbaar. Wel zijn indicatief de volgende ontwikkelingen waar te nemen:

Het totale aanbod MVV gezinshereniging is praktisch gelijk aan de eerste helft van 2011. De afname van de instroom MVV gezinsvorming is fors. Deze afname is zowel te zien bij reguliere gezinsvorming bij echtgenoot en reguliere gezinsvorming bij partner.

De instroom van MVV's met het verblijfsdoel Arbeid is aanzienlijk afgenomen, hetgeen waarschijnlijk wordt veroorzaakt door de economische situatie. Er zijn geen beleidswijzigingen voor de daling aan te wijzen. Het aantal aanvragen voor een MVV Studie is gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2011; hiervoor is geen beleidsmatige verklaring te geven. Er is sprake van een afname van het aantal MVV-aanvragen Kennismigrant ten opzichte van de voorgaande halfjaren. Er zijn geen recente beleidswijzigingen geweest die invloed konden hebben op de instroom. Wellicht dat de algehele economische situatie invloed heeft gehad op de daling ten opzichte van het voorgaande halfjaar.

Sinds 1 januari 2012 is de pilot Kortverblijf Kennismigranten gestart. Dit maakt het voor werkgevers mogelijk om kennismigranten naar Nederland te halen voor een kortere periode dan drie maanden.

1e helft 2011		1e helft 2012
24.100	INDIS	19.460
	INDiGO	3.030
		↓ 7%

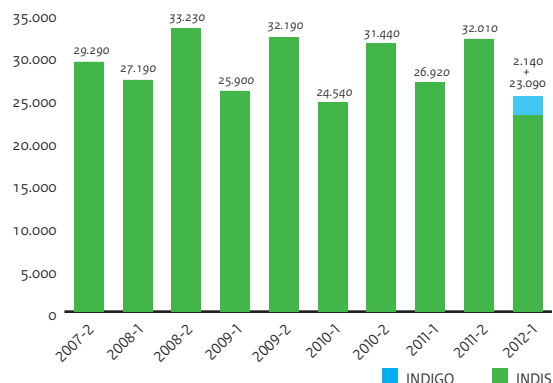
2.5.3 Totaal aantal ingediende aanvragen VVR 1a (IND)

1e helft 2011		1e helft 2012
26.920	INDIS	23.090
	INDiGO	2.140
		↓ 6%

De daling van het aantal VVR-aanvragen bedraagt circa 6% en wordt vooral veroorzaakt door minder verzoeken voor het verblijfsdoel Gezinsvorming, maar ook de verblijfsdoelen Arbeid en Studie laten een daling zien. Per verblijfsdoel zijn indicatief de volgende ontwikkelingen waar te nemen: Het aantal aanvragen voor een VVR Gezinshereniging met MVV is gedaald; het aantal aanvragen voor een VVR Gezinshereniging zonder MVV is gestegen. De daling van het aantal aanvragen VVR met MVV zit voornamelijk in het verblijfsdoel 'verblijf bij partner'. De toename van VVR-aanvragen zonder MVV zit vooral in het verblijfsdoel kinderen bij hun ouder(s). Onder dit verblijfsdoel vallen ook de in Nederland geboren kinderen. Het aantal aanvragen Gezinsvorming voor een VVR met MVV is gedaald. Dit beeld komt ongeveer overeen met de daling van het aantal MVV-aanvragen voor gezinsvorming. De daling is zowel te zien bij de verblijfsdoelen verblijf bij echtgenoot als verblijf bij partner.

Het aantal aanvragen voor een VVR met het verblijfsdoel Arbeid is gedaald ten opzichte van het eerste halfjaar in 2011. Ten opzichte van de tijdelijke opleving in de voorgaande periode is er sprake van een zeer forse daling. De algehele economische situatie speelt hier waarschijnlijk een rol bij. Er zijn geen recente beleidswijzigingen op dit verblijfsdoel.

Het aantal aanvragen voor een VVR met het verblijfsdoel Studie is afgenomen ten opzichte van het eerste halfjaar in 2011. De algehele economische situatie speelt hier waarschijnlijk een rol bij. Er zijn geen recente beleidswijzigingen op dit verblijfsdoel die de afname zouden kunnen verklaren. Het aanbod van VVR-aanvragen als kennismigrant is ongeveer stabiel ten opzichte van het eerste halfjaar in 2011.

Grafiek 2.5 Overzicht aantal VVR-aanvragen totaal per halfjaar (Bron: IND)

2.5.4 Aantal ingediende aanvragen VVR vervolg (IND)

De werksoort VVR Vervolg betreft aanvragen voor onbepaalde tijd, verleningen van VVR bepaalde tijd en Wijziging Beperking.

1e helft 2011	1e helft 2012
38.760	48.620
	↑ 25%

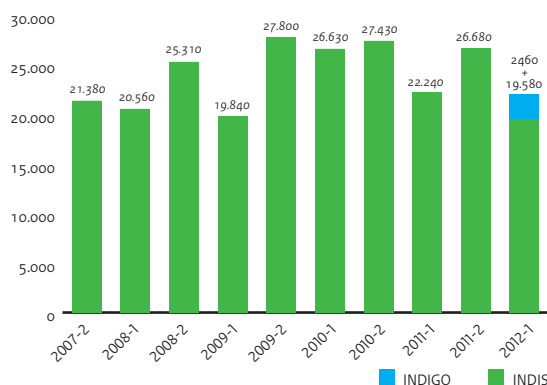
2.6 Uitstroom Toelating Regulier

2.6.1 Aantal afgehandelde MVV-aanvragen (IND)

Het aantal afgehandelde MVV-aanvragen ligt met 22.000* iets onder het niveau van het eerste halfjaar van 2011. De aanvragen die in INDIS zijn geregistreerd zijn voor 78% binnen de wettelijke termijn beslist. Ten opzichte van de voorliggende periode is dat percentage ongewijzigd. In het eerste halfjaar van 2011 werd nog in 85% binnen de wettelijke termijn beslist.

In de rapportageperiode voldeed 61% van de afgehandelde MVV-aanvragen die in INDIS zijn geregistreerd aan de voorwaarden. Deze aanvragen werden ingewilligd.

1e helft 2011	1e helft 2012
22.240	19.580
	INDIS
	INDiGO
	2.460
	↓ 1%

Grafiek 2.6 Overzicht aantal afgehandelde MVV aanvragen per halfjaar (Bron: IND)

2.6.2 Aantal afgehandelde VVR-aanvragen (IND)

Het aantal afgehandelde VVR-aanvragen is met 25.200* circa 5% hoger ten opzichte van het eerste halfjaar van 2011. De aanvragen die in INDIS zijn geregistreerd zijn voor 94% binnen de wettelijke termijn beslist. Ten opzichte van de voorliggende periode is dat percentage ongewijzigd. In het eerste halfjaar van 2011 werd 96% binnen de wettelijke termijn beslist.

1e helft 2011	1e helft 2012
24.060	23.670
	INDIS
	INDiGO
	1.530
	↑ 5%

* Afgerond op honderdtallen, zie de paragraaf 2.3 Beperkingen managementinformatie aan het begin van hoofdstuk 2.

Grafiek 2.7 Overzicht aantal afgehandelde VVR aanvragen per halfjaar (Bron: IND)

Het inwilligingspercentage van VVR-aanvragen, die in INDIS zijn geregistreerd, is in het eerste halfjaar van 2012 uitgekomen op 90%.

2.6.3 Aantal afgehandelde VVR-vervolg

1e helft 2011	1e helft 2012
33.650	48.810
	↑ 45%

De werksoort VVR Vervolg betreft aanvragen voor onbepaalde tijd, verleningen van VVR bepaalde tijd en Wijziging Beperving. De stijging van de uitstroom van VVR Vervolg-zaken volgt op de stijging van de instroom van VVR Vervolg-aanvragen.

2.6.4 Aantal afgehandelde VVR-Europaroute

	1e helft 2011	1e helft 2012
Afgehandeld	1.570	1.740
Afgewezen	410	410
Ingewilligd	1.140	1.300
Overig	30	20

Ten opzichte van het eerste halfjaar in 2011 is de afhandeling van aanvragen voor verblijf van een gezinslid uit een land buiten de EU op grond van het EU-recht toegenomen met ruim 10%. Sinds 2010 was er sprake van een afname, maar in het afgelopen halfjaar is er sprake van een stijging van bijna 22% ten opzichte van de voorgaande rapportageperiode. Voor deze stijging is geen eenduidige reden aan te geven.

Tabel 2.2 Overzicht afgehandelde aanvragen voor verblijfsrecht o.g.v. het EU-recht naar soort beslissing per halfjaar

EU-recht/Europaroute	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2	2012-1
Afwijzing	420	580	470	440	410	370	410
Inwilliging	1.180	1.550	1.310	1.020	1.140	1.040	1.300
Overig	40	50	40	40	30	20	20
Totaal	1.650	2.180	1.810	1.510	1.580	1.430	1.740

(Bron: IND)

2.7 Beroepszaken Regulier bij de Vreemdelingenkamers

2.7.1 Aantal ontvangen reguliere beroepszaken (Rvdr)

1e helft 2011	1e helft 2012
6.610	6.780
	↓ 3%

2.7.2 Aantal afgehandelde reguliere beroepszaken (Rvdr)

1e helft 2011	1e helft 2012
5.750	6.400
	↑ 11%

De voorraad reguliere beroepszaken is in de rapportageperiode afgenomen. De doorlooptijd is omlaag gebracht tot 22 weken.

2.8 Hoger beroepszaken Regulier bij de Raad van State

2.8.1 Aantal ontvangen reguliere zaken in hoger beroep (RvS)

De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de significant hogere instroom in de eerste maand van 2011. Deze was het gevolg van het grote aantal afdoeningen bij de rechtbanken in de laatste maanden van 2010 (zie ook de toelichting bij 2.4.1).

1e helft 2011	1e helft 2012
970	870
	↓ 11%

2.8.2 Aantal afgehandelde reguliere zaken in hoger beroep (RvS)

In de rapportageperiode is de onderhandenwerkvoorraad opgelopen, doordat het aanbod de productie overtrof. De gemiddelde doorlooptijd werd sterk negatief beïnvloed doordat een aantal (eerder aangehouden) zaken werden afgedaan waarin onder meer prejudiciële vragen waren gesteld.

1e helft 2011	1e helft 2012
800	700
	↓ 13%

3

Toezicht en handhaving

Bij vreemdelingentoezicht en handhaving staat het bestrijden van criminaliteit en illegaliteit onder vreemdelingen voorop. De VP geeft prioriteit aan criminele en ongewenstverkleerde vreemdelingen. De KMar past het vreemdelingenrecht toe op alle vreemdelingen die worden aangetroffen in de brede taakuitvoering. Dit gebeurt in samenhang met de strafrechtelijke aanpak. Ook sporen VP en KMar migratiecriminaliteit op om de voedingsbodem van illegaliteit (illegaal wonen en werken) tegen te gaan.

Handhaving wordt ingezet om misbruik en oneigenlijk gebruik van de vreemdelingenwet te voorkomen. Zo worden onder meer (identiteits)documenten gecontroleerd op echtheid en wordt toezicht gehouden op de naleving van de voorwaarden die verbonden zijn aan een vergunning.

Inleiding

Toezicht in het kader van het bestrijden van illegaliteit betreft binnenlands toezicht, waaronder ook (mobiel) toezicht nabij de binnengrenzen en (mobiel) toezicht in en op de haventerreinen. Binnenlands vreemdelingentoezicht behelst onder andere het staande houden, ophouden, het verrichten van identiteitsonderzoek en in vreemdelingenbewaring stellen van vreemdelingen door de politie en KMar, alsmede de overige vreemdelingentaken die de politie uitvoert, zoals de meldplicht voor kortverblijvers.⁶

Dit toezicht wordt door de Vreemdelingenpolitie (VP) vormgegeven door het uitvoeren van persoons- en objectgerichte controles. Persoonsgerichte controles richten zich op bij de overheid bekende vreemdelingen wanneer sprake is van indicaties van fraude of misbruik of van het niet naleven van de aan de afgegeven vergunning gestelde voorwaarden, op uitgeprocedeerde vreemdelingen en op asielzoekers die zich aan de meldingsplicht hebben onttrokken. De objectgerichte controles richten zich op ruimtes of bedrijven en aldaar aanwezige illegaal verblijvende vreemdelingen. Voor beide vormen van toezicht geldt dat criminele vreemdelingen (al dan niet illegaal) een hogere prioriteit hebben dan vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken. De laatsten hebben weer een hogere prioriteit dan uitgeprocedeerde en/of illegaal verblijvende vreemdelingen die geen overlast veroorzaken en/of crimineel zijn.

De persoons- en objectcontroles die de VP uitvoert, kunnen aanleiding zijn om identiteitsonderzoeken uit te voeren (zie 3.1.1). Indien na een identiteitsonderzoek blijkt dat een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft, of dat de identiteit en/of nationaliteit van de vreemdeling niet vastgesteld kan worden, dan kan de vreemdeling door de VP in bewaring worden gesteld ter fine van zijn of haar vertrek (3.2.1). De zaak van de vreemdeling wordt dan overgedragen aan de DT&V (3.2.2), de vreemdeling zelf wordt overgedragen aan DJI.

De KMar geeft invulling aan het binnenlands vreemdelingentoezicht door middel van het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) uitgevoerd nabij de binnengrenzen van het Schengengebied. Hierbij worden personen steekproefsgewijs en zoveel mogelijk informatiegestuurd aan vreemdelingentoezicht onderworpen (zie 3.1.2). Dit is onder meer het geval bij voer- en vaartuigen in het grensgebied (inclusief de internationale trein), maar ook in geval van internationaal vliegverkeer waarbij sprake is van een intra-Schengenvlucht naar het grondgebied van Nederland.

Vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf die in het kader van MTV worden aangetroffen (zie 3.1.3), krijgen een aanzegging Nederland zelfstandig te verlaten, reizen onder toezicht terug naar Duitsland of België (3.2.4) of worden in voorkomende gevallen in vreemdelingenbewaring gesteld ten behoeve van hun vertrek (3.2.3). Gecontroleerde personen die tijdens het vreemdelingentoezicht een asielaanvraag indienen, worden niet meegerekend als vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf.

In het kader van vreemdelingentoezicht is de ZHP, complementair aan haar taak in het toegangsproces, belast met persoonscontroles in het kader van grensbewaking (toezicht van het haventerrein in het kader van het Havengerelateerd vreemdelingentoezicht (HVT)). De ZHP voert onder deze bevoegdheid binnen het havengebied van Rotterdam persoonscontroles uit op rechtmatig verblijf in Nederland en om na te gaan of personen zich niet aan grenscontroles onttrekken (zie 3.1.4). Indien de ZHP in het kader van het HVT een vreemdeling aantreft die niet rechtmatig in Nederland verblijft, wordt deze overgedragen aan de VP van het korps Rotterdam-Rijnmond.

Het aantal uit te voeren persoonscontroles in het toezichtsproces is lastig te voorspellen. Het kan worden gekenschetst als een 'aanbodgerelateerde' taak van de organisaties die een rol spelen in het vreemdelingentoezicht. De omvang en de samenstelling van de potentieel te controleren groep personen (het aanbod) is wisselend. Daarnaast vindt de inzet risico- en informatiegestuurd plaats. Dit geheel heeft invloed op de ontwikkeling van het aantal uitgevoerde persoonscontroles.

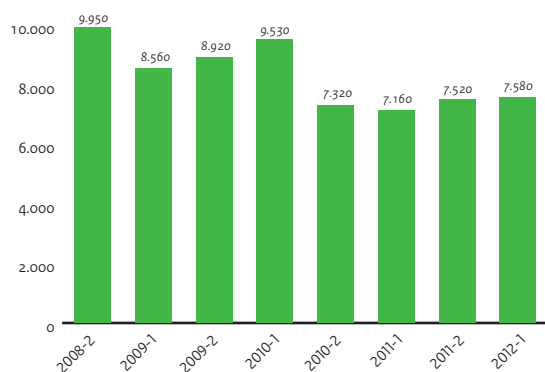
⁶ De Wet arbeid vreemdelingen (Wav) wordt gehandhaafd door de Arbeidsinspectie (AI). Via werkplekcontroles, geselecteerd op basis van risicoanalyse, worden werkgevers gecontroleerd op tewerkstelling van illegaal verblijvende vreemdelingen of vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven maar aan wie het niet of beperkt is toegestaan om arbeid te verrichten. De KMar neemt op ad-hocbasis deel aan de controles voor de verificatie van identiteitsdocumenten. De AI richt zich alleen op de werkgever en maakt tegen hem boeterapport op. Het is niet de AI maar de VP die de betrokken vreemdeling in het kader van het toezicht op vreemdelingen kan staande houden. Over werkplekcontroles van de AI wordt in deze rapportage niet gerapporteerd.

3.1 Instroom Toezicht en handhaving

3.1.1 Aantal uitgevoerde identiteitsonderzoeken (VP)

1e helft 2011	1e helft 2012
7.160	7.580
	↑ 6%

Als gevolg van de intensivering van het vreemdelingtoezicht heeft de VP meer controles uitgevoerd (in het bijzonder objectgerichte controles). Hoewel de controles direct leiden tot meer identiteitsonderzoeken, leiden de onderzoeken op hun beurt niet automatisch tot meer inbewaringstellingen (zie 3.2.1). Immers, na identificatie kan blijken dat vreemdelingen rechtmatig verblijf hebben in Nederland.

Grafiek 3.1 Overzicht aantal identiteitsonderzoeken VP per halfjaar (Bron: VP)

3.1.2 Aantal uitgevoerde persoonscontroles MTV (KMar)

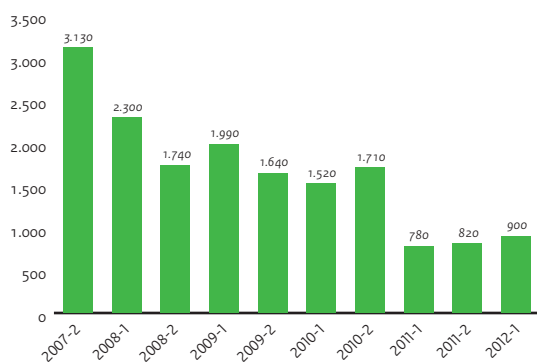
1e helft 2011	1e helft 2012
57.620	103.010
	↑ 79%

De forse stijging van het aantal uitgevoerde persoonscontroles in de eerste helft van 2012 heeft te maken met de tijdelijke beperking van het MTV in 2011. Hoewel de uitvoering van MTV na de aanpassing van het vreemdelingenbesluit weer is opgebouwd, blijft het aantal persoonscontroles achter ten opzichte van voorgaande jaren. Dit is gelegen in de beperkingen van het nieuwe vreemdelingenbesluit met betrekking tot frequentie en intensiteit van controles, alsmede in de toegenomen administratieve last die het besluit vraagt van de dossiervorming.

3.1.3 Aantal personen zonder rechtmatig verblijf bij MTV-controles (KMar)

1e helft 2011	1e helft 2012
780	900
	↑ 15%

Het aantal aangetroffen personen zonder rechtmatig verblijf ligt relatief dicht bij het aantal in de eerste helft van 2011. Het aantal aangetroffen 'illegalen' is niet evenredig meegestegen met het aantal uitgevoerde persoonscontroles. De verklaring ligt in de wisselende samenstelling van het aanbod (zie ook de inleiding). Tevens geldt dat door de tijdelijke beperking van het MTV in 2011 strengere selectiecriteria golden om een persoon staande te houden, waardoor de kans op een hit per persoon in 2011 groter was.

Grafiek 3.2 Overzicht aantal aangetroffen illegaal verblijvenden i.h.k.v. MTV per halfjaar (Bron: VP)

3.1.4 Aantal persoonscontroles door ZHP (ZHP)

1e helft 2011	1e helft 2012
1.350	1.450
	↑ 8%

3.2 Uitstroom Toezicht en handhaving

3.2.1 Aantal inbewaringstellingen na identiteitsonderzoeken VP (VP)

Dit betreft inbewaringstelling van vreemdelingen van wie de VP heeft vastgesteld dat zij geen rechtmatig verblijf in Nederland hebben.

1e helft 2011	1e helft 2012
2.890	2.640
	↓ 9%

3.2.2 Aantal dossiers overgedragen van VP aan DT&V (VP)

De VP draagt dossiers van aangetroffen illegaal verblijvende vreemdelingen die in bewaring gesteld zijn over aan de DT&V, ten behoeve van het vertrek van deze vreemdelingen uit Nederland. Het aantal inbewaringstellingen (3.3.1) is echter niet gelijk aan het aantal overgedragen dossiers. Dit komt omdat een vreemdeling zonder rechtmatig verblijf ook zonder tussenkomst van de DT&V kan worden uitgezet of omdat de inbewaringstelling moet worden opgeheven voordat overdracht aan de DT&V heeft plaatsgevonden. Het aantal dossiers zoals geteld door de VP ligt hoger dan het aantal dossiers dat DT&V registreert als overgedragen vanuit de VP (zie 4.1.1.b). Het verschil moet gezocht worden in het aantal overdrachtdossiers dat ook vanuit het proces Toelating is aangeboden. Wanneer dossiers zich al in de caseload van de DT&V bevinden op het moment dat ze worden aangeboden door de VP, worden deze niet meegeteld als dossiers afkomstig van de VP.

1e helft 2011	1e helft 2012
2.590	2.620
	↑ 1%

3.2.3 Aantal inbewaringstellingen na MTV-controle (KMar)

Dit betreft de inbewaringstelling van vreemdelingen van wie de KMar heeft vastgesteld dat zij geen rechtmatig verblijf in Nederland hebben en voor wie directe verwijdering niet mogelijk is.

Verhoudingsgewijs blijft het aantal inbewaringstellingen achter ten opzichte van voorgaande jaren. In lijn met eerdere rapportages lijkt dit het effect te zijn van de implementatie van de Terugkeerrichtlijn. Ook nu deze is geïmplementeerd, is de grond voor inbewaringstelling beperkter dan eerdere jaren. Zoals in eerdere rapportages is toegelicht, leidt het effect er toe dat er verhoudingsgewijs vaker een aanzegging (of een terugkeerbesluit) uitgereikt wordt. Het aantal aanzeggingen is dan ook gestegen.

1e helft 2011	1e helft 2012
350	330
	↓ 6%

3.2.4 Aantal personen uitgereisd naar België/Duitsland onder toezicht van KMar (KMar)

Dit aantal maakt onderdeel uit van het aantal personen zonder rechtmatig verblijf die aangetroffen werden bij MTV-controles (zie 3.1.3). Deze groep had een geldige verblijfstatus in België of Duitsland (maar niet in Nederland) en reisde onder toezicht van de KMar naar het desbetreffende buurland.

1e helft 2011	1e helft 2012
270	290
	↑ 8%

4

Terugkeer

Het terugkeerbeleid is er op gericht illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland tegen te gaan en te voorkomen. Uitgangspunt is dat vreemdelingen die niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijven, zelfstandig kunnen terugkeren naar het land van herkomst of vertrekken naar een ander land waar toegang is gewaarborgd. De vreemdeling is daarvoor zelf verantwoordelijk. Als hij hieraan geen gehoor geeft, vindt terugkeer of vertrek gedwongen plaats.

Inleiding

Het hoofdstuk Terugkeer geeft inzicht in de activiteiten van de overheid om het daadwerkelijke zelfstandige en zo nodig gedwongen vertrek van vreemdelingen te realiseren. Hoewel vertrek uit Nederland niet altijd terugkeer naar het land van herkomst hoeft in te houden, worden deze activiteiten samengevat als 'het proces Terugkeer'. De organisaties die in het terugkeerproces met name een rol spelen zijn de DT&V, de KMar en de ZHP. Dit hoofdstuk geeft tevens inzicht in de ondersteuning van dit proces door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

De getoonde cijfers zijn van de organisaties afzonderlijk, met uitzondering van de cijfers in 4.3.9 tot en met 4.3.13, die informatie over ketenbrede vertrekken betreffen. Deze cijfers zijn afkomstig uit de database voor Ketenmanagementinformatie (KMI). De cijfers over de ketenbrede vertrekken van voor 2012 kunnen afwijken van cijfers genoemd in eerdere edities van de Rapportage Vreemdelingenketen. Deze cijfers worden namelijk altijd met terugwerkende kracht bijgesteld vanwege registraties die plaatsvinden na afloop van de rapportageperiode. Tevens heeft er in 2012 een definitiewijziging plaatsgevonden ten aanzien van de categorie zelfstandig vertrek zonder toezicht. Hierdoor is de realisatie in deze categorie met terugwerkende kracht bijgesteld.

De doelgroep van het proces Terugkeer bestaat uit vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) hebben en de groep die na een afwijzende asielschikking een vertrektermijn heeft gekregen. Zij worden daarom beschouwd als instroom in het proces Terugkeer (zie 4.1.1).

Instroom in het terugkeerproces vindt met name plaats vanuit andere processen in de Vreemdelingenketen (zie 4.1.1.a-c voor verschillende organisaties die dossiers overdragen aan de DT&V).

Een vreemdeling stroomt het terugkeerproces uit als hij of zij vertrekt, aantoonbaar of zelfstandig zonder toezicht (zie 4.3). Daarnaast kan uitstroom uit het terugkeerproces plaatsvinden door (weer) in te stromen in het toelatingsproces vanwege een ingediende toelatingsaanvraag dan wel vanwege vergunningverlening.

Wanneer is geconstateerd dat een vreemdeling daadwerkelijk is vertrokken, wordt dat vermeld als 'aantoonbaar vertrek'. Hieronder valt zowel zelfstandig vertrek onder toezicht als gedwongen vertrek. Het zelfstandig vertrek onder toezicht is het zelfstandig ondersteund vertrek van een vreemdeling, al dan niet vanuit vreemdelingenbewaring, naar het land van herkomst dan wel een derde land. Gedwongen vertrek is het vertrek van niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen met behulp van de sterke arm.

Wanneer is geconstateerd dat een vreemdeling niet meer aanwezig is op het laatst bekende adres, maar het daadwerkelijke vertrek niet aantoonbaar is, wordt het vertrek gerekend tot zelfstandig vertrek zonder toezicht. Gedacht kan worden aan een asielzoeker die zich niet meer beschikbaar houdt voor de meldplicht, een vreemdeling waarvan bij een adrescontrole blijkt dat hij of zij daar niet meer verblijft of een vreemdeling die een aanzegging heeft gehad Nederland te verlaten. Deze categorie werd eerder aangeduid met 'niet-aantoonbaar vertrek uit Nederland' of 'Vertrek met onbekende bestemming'.

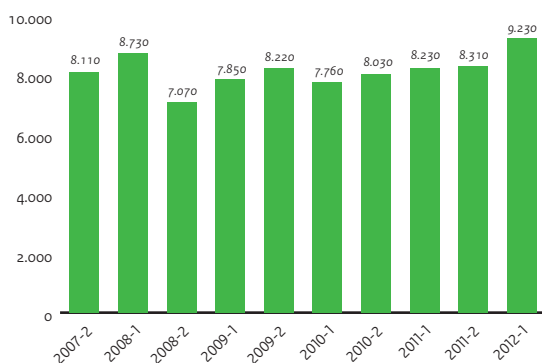
De KMar en ZHP ontplooiën ook terugkeeractiviteiten, na een toegangswijziging aan de grens (hierover is gerapporteerd in hoofdstuk 1). Het vertrek wordt een zaak voor de DT&V als (vervangende) reisdocumenten benodigd zijn, als het AMV's betreft, als de asielaanvraag direct is afgedaan op het aanmeldcentrum Schiphol of als er medische bijzonderheden zijn.

IOM ondersteunt vreemdelingen bij hun zelfstandig vertrek uit Nederland. IOM duidt deze groep vreemdelingen aan met vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land. IOM is voor de Nederlandse overheid de uitvoerder van het Programma Return and Emigration of Aliens from the Netherlands (REAN), waarmee vreemdelingen in staat worden gesteld vrijwillig terug te keren naar het land van herkomst of zich te hervestigen in een derde land waar permanent verblijf is gewaarborgd. Om speciale doelgroepen te bereiken en een beter resultaat inzake vrijwillige terugkeer te realiseren, voert IOM een aantal speciale projecten uit die aanvullend zijn op het REAN-Programma.

4.1 Instroom Terugkeer

4.1.1 Totaal aantal ontvangen zaken (DT&V)

1e helft 2011	1e helft 2012
8.250	9.210
	↑ 12%

Grafiek 4.1 Overzicht aantal te behandelen zaken DT&V per halfjaar (Bron: DT&V)

Dit totaal bevat de zaken die DT&V ontving van de KMar (4.1.1.a), de ZHP, de VP (4.1.1.b), de IND (4.1.1.c) en uit overige processen.

In de eerste helft 2012 zijn circa 12% meer zaken ten behoeve van vertrek ontvangen van de ketenpartners t.o.v. de eerste helft 2011. De stijging betreft hoofdzakelijk meer afgewezen toelatingsaanvragen overgedragen door de IND.

In de rapportageperiode bevatte het totaal aantal zaken dat de DT&V in behandeling had onder andere de zaken van ex-asielzoekers en de zaken van vreemdelingen in vreemdelingenbewaring of strafrechtelijke detentie. Circa 45% van het totale aantal zaken in behandeling bij de DT&V was op 30 juni 2012 verwijderbaar. De meeste niet-verwijderbaren betreffen (ex-) asielzoekers die gerechtelijke procedures hebben lopen.

Voor vreemdelingen in de strafrechtketen is een speciale werkwijze beschreven in het zogenoemde VRIS-protocol (VRIS = Vreemdelingen in de Strafrechtketen). In de caseload van de DT&V zaten circa 460 VRIS-zaken. De meesten zaten nog in strafrechtelijke detentie en circa 80 bevonden zich in vreemdelingenbewaring ter fine van vertrek.

1e helft 2011	1e helft 2012
730	690
	↓ 5%

4.1.1.a Aantal zaken overgedragen door de KMar (DT&V)

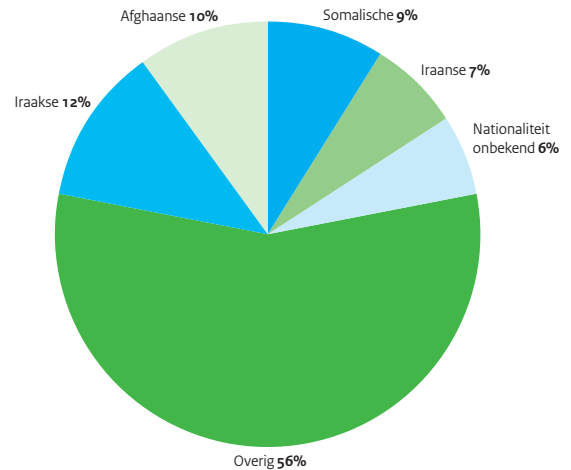
1e helft 2011	1e helft 2012
1.740	1.780
	↑ 2%

4.1.1.b Aantal zaken overgedragen door de VP (DT&V)

1e helft 2011	1e helft 2012
5.630	6.270
	↑ 11%

4.1.1.c Aantal zaken overgedragen door de IND (DT&V)

Circa 80% van de totale caseload van de DT&V in de rapportageperiode waren zaken rechtstreeks afkomstig uit het Toelatingsproces.

Grafiek 4.2 Top-5 nationaliteit te behandelen zaken DT&V, 2012-1 (Bron: DT&V)

4.1.2 Top-5 nationaliteiten instroom zaken (DT&V)

Op grond van het ontbreken van zicht op gedwongen vertrek naar Irak op redelijke termijn waren er minder inbewaaringstellingen van Irakezen mogelijk.

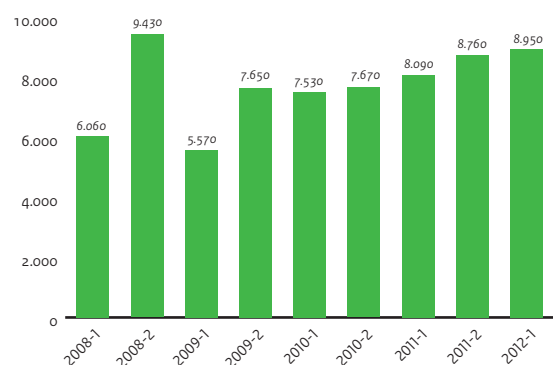
	1e helft 2011	1e helft 2012
Iraakse	1.300	1.110
Afghaanse	620	900
Somalische	830	850
Iraanse	340	610
Onbekende	470	550

4.1.3 Aantal nieuwe aanvragen IOM

Het aantal nieuwe aanvragen voor terugkeer naar Irak vertoonde de laatste twee maanden van de rapportageperiode een lichte daling.

1e helft 2011	1e helft 2012
2.210	1.910
	↓ 14%

4.2 Uitstroom Terugkeer

Grafiek 4.3 Overzicht afgehandelde zaken DT&V per halfjaar (Bron: DT&V)

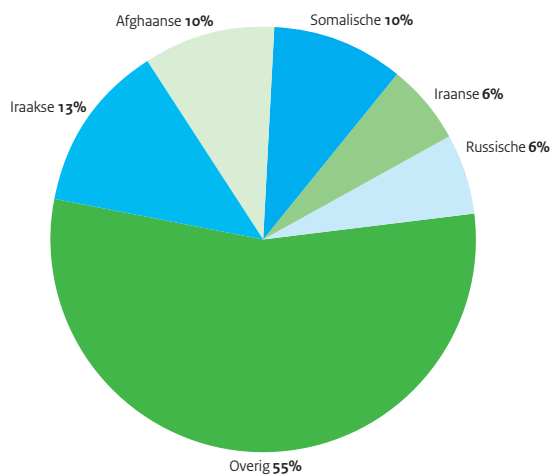
4.2.1 Totaal aantal afgehandelde zaken DT&V (DT&V)

De afgehandelde zaken bevatten de zaken waarin vertrek heeft plaatsgevonden maar ook de zaken waarin bijvoorbeeld een nieuwe toelatingsprocedure is gestart.

De DT&V kende een circa 12% hogere instroom van met name dossiers uit het Toelatingsproces ten opzichte van de eerste helft van 2011 en een circa 11% hogere instroom ten opzichte van de tweede helft van 2011. De verhoogde instroom zorgde ook voor een verhoogde uitstroom van bijna 11%.

1e helft 2011	1e helft 2012
8.090	8.950
	↑ 11%

	1e helft 2011	1e helft 2012
Iraakse	1.380	1.180
Somalische	730	940
Afghaanse	560	910
Iraanse	300	510
Russische	140	490

Grafiek 4.4 Top-5 nationaliteiten afgehandelde zaken DT&V, 2012-1 (Bron: DT&V)

4.2.2 Top-5 nationaliteiten afgehandelde zaken DT&V

4.2.3 Uitstroom caseload DT&V vanwege vertrek (DT&V)

	1e helft 2011	1e helft 2012
Totaal	5.560	6.280 ↑ 15%
Aantoonbaar vertrek	2.630	3.030 ↑ 15%
Zelfst. vertrek zonder toezicht	2.930	3.250 ↑ 11%

De stijging van de uitstroom vanwege vertrek is het gevolg van een hogere instroom in deze rapportageperiode.

Bijna de helft van de uitstroom betrof vertrek vanuit vreemdelingenbewaring. Van het aantal vertrekken vanuit bewaring was 64% aantoonbaar. In deze rapportageperiode zijn meer VRIS –zaken uitgestroomd dan in dezelfde periode in 2011. Van de circa 490 vertrokken VRIS-ers is circa 75% aantoonbaar uit Nederland vertrokken.

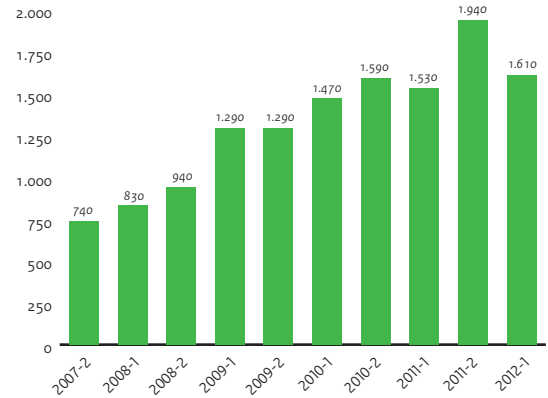
In absolute getallen is er in meer zaken sprake van aantoonbaar vertrek. Percentueel gezien is het aandeel aantoonbaar vertrek ten opzichte van het totale vertrek gelijk gebleven: 48% in zowel de eerste helft van 2011 als de eerste helft van 2012.

4.2.4 Aantal personen vertrokken met bemiddeling IOM (IOM)

1e helft 2011	1e helft 2012
1.530	1.610
	↑ 5%

Het aantal personen vertrokken met bemiddeling van IOM is inclusief het aantal (ex-)asielzoekers (zie 4.2.4.a).

In het eerste semester van 2012 zijn meer Russen, voornamelijk uit Tsjetsjenië, teruggekeerd dan in voorgaande maanden. Uit de gezinsaantallen blijkt dat overwegend families met meer dan 5 kinderen zijn vertrokken. Onder het aantal personen vertrokken met bemiddeling van IOM bevonden zich ook circa 140 vreemdelingen in bewaring. Deze maakten onderdeel uit van het project Assisted Voluntary Return from Detention II (AVRD II). Dit project werd verlengd tot en met april 2012. Per mei 2012 is AVRD III gestart.

Grafiek 4.5 Overzicht aantal afgehandelde vertrekzaken m.b.v. IOM per halfjaar (Bron: IOM)

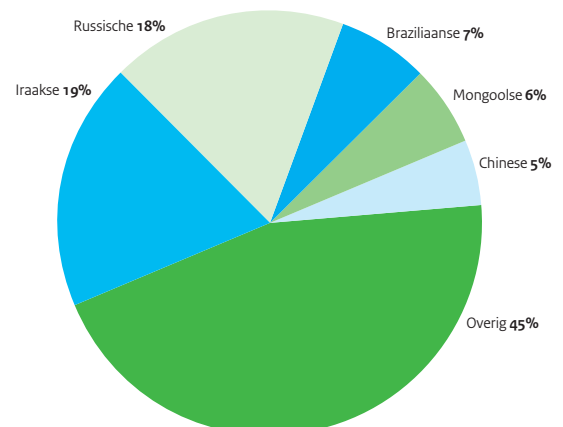
4.2.4.a. Aantal (ex-) asielzoekers onder personen vertrokken met bemiddeling IOM (IOM)

Zie de toelichting op de stijging bij 4.2.4.

1e helft 2011	1e helft 2012
960	1.190
	↑ 25%

4.2.5 Top-5 nationaliteiten personen vertrokken met bemiddeling IOM

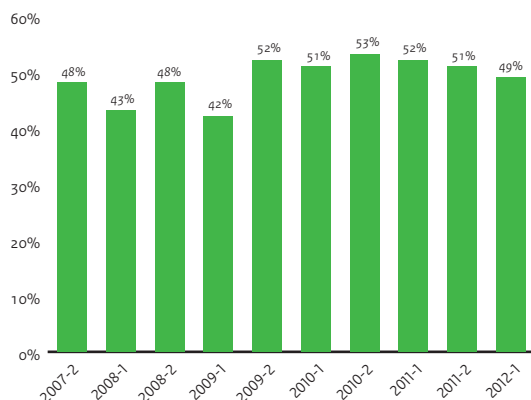
	1e helft 2011	1e helft 2012
Iraakse	350	310
Russische	50	290
Braziliaanse	110	110
Mongoolse	80	90
Chinese	90	90

Grafiek 4.6 Top-5 landen van herkomst vertrekzaken m.b.v. IOM, 2012-1 (Bron: IOM)

4.2.6 Totaal aantal ketenbrede vertrekken (KMI)

1e helft 2011	1e helft 2012
10.580	11.440
	↑ 8%

4.7 Overzicht percentages ketenbreed aantoonbaar vertrek van totaal vertrek per halfjaar (Bron: KMI, peildatum 1 augustus 2012)

Dit aantal geeft de totaal geregistreerde vertrekken uit het terugkeerproces weer. Deze uitstroom bestaat onder meer uit de afgehandelde vertrekzaken door de DT&V, vreemdelingen die met hulp van IOM vertrekken zonder dat ze bij de DT&V zijn geregistreerd en vreemdelingen die na een weigering aan de grens of nadat ze zijn aangetroffen in het kader van vreemdelingen-toezicht Nederland direct verlaten.

De verhouding tussen aantoonbaar vertrek en zelfstandig vertrek zonder toezicht was in de eerste helft van 2012 49% tegenover 51%. Binnen het aantoonbaar vertrek was er een stijging naar het zelfstandig vertrek van 21% (van 2.020 in de eerste helft van 2011 naar 2.450 in de eerste helft van 2012) en een daling van het gedwongen vertrek van 7% (van 3.380 in de eerste helft van 2011 naar 3.140 in de eerste helft van 2012) (zie tabel 4.1).

Tabel 4.1 Overzicht ketenbrede uitstroom uit terugkeerproces naar categorie per halfjaar

	2008-1	2008-2	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2	2012-1
Aantoonbaar vertrek	4.680	4.520	4.820	5.540	5.730	6.100	5.400	5.450	5.580
ww. gedwongen	3.730	3.140	3.530	3.740	3.900	4.140	3.380	3.260	3.140
ww. zelfstandig	950	1.380	1.290	1.800	1.830	1.960	2.020	2.190	2.450
Zelfstandig zonder toezicht	6.100	4.900	6.550	5.200	5.470	5.750	5.180	5.570	5.850
Totaal	10.780	9.420	11.370	10.730	11.200	11.850	10.580	11.020	11.440

Bron: KMI, peildatum 1 augustus 2012

Tabel 4.2 Top-5 nationaliteiten categorie ketenbreed aantoonbaar vertrek

2011-1		2012-1	
Iraakse	490	Iraakse	320
Surinaamse	300	Chinese	310
Chinese	280	Braziliaanse	290
Turkse	280	Russische	270
Braziliaanse	240	Turkse	230

Bron: KMI, peildatum 1 augustus 2012

Tabel 4.3 Top-5 nationaliteiten categorie ketenbreed zelfstandig vertrek zonder toezicht

2011-1		2012-1	
Iraakse	750	Iraakse	750
Chinese	320	Afghaanse	430
Somalische	300	Somalische	380
Afghaanse	220	Russische	320
Amerikaanse	200	Iraanse	270

Bron: KMI, peildatum 1 augustus 2012

5

Opvang en bewaring

Asielzoekers die in afwachting zijn van een uitspraak op hun aanvraag voor een verblijfsvergunning worden op sobere, doch humane wijze opgevangen.

Vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) hebben, kunnen met het oog op hun vertrek uit Nederland in bewaring worden gesteld.

A. Opvang

Gedurende de asielprocedure krijgt een asielzoeker huisvesting en begeleiding geboden door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Er wordt bij de opvang van asielzoekers rekening gehouden met de omgeving, de wensen van de maatschappij en de regelgeving van de EU.

Inleiding

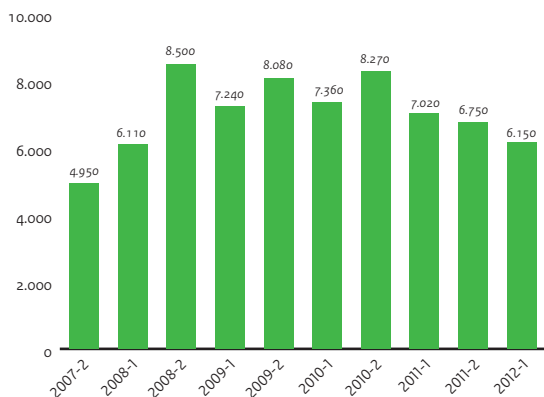
Dit hoofdstuk geeft inzicht in de huisvesting van een deel van de vreemdelingen in Nederland voorafgaande aan, tijdens en na hun procedure. Het gaat vooral om asielzoekers en daarmee conform de regelgeving gelijkgestelden, zoals onder andere AMV's. Het COA biedt hen in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdelijke huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders.

De asielzoeker wordt in principe opgevangen in de Centrale Opvang (CO) die de verschillende opvangtypes omvat. De instroom vindt plaats als de asielzoeker zich meldt bij een aanmeldcentrum (AC) van de IND om een asielaanvraag in te dienen. Voorafgaand aan de indiening van de asielaanvraag, tijdens de Rust en Voorbereidingstermijn (RVT), wordt de asielzoeker opgevangen in een Centrale Ontvangstlocatie (COL) en/of Procesopvanglocatie (POL). Ook tijdens de behandeling van zijn asielaanvraag in de Algemene Asielprocedure (AA) wordt de asielzoeker opgevangen in de POL. Wanneer de asielaanvraag niet binnen de AA-procedure wordt afgewezen of ingewilligd, wordt de asielprocedure in de Verlengde Asielprocedure (VA) verder behandeld en krijgt de asielzoeker opvang in een asielzoekerscentrum (AZC) bij het COA.

Gedurende de behandeling van de asielaanvraag heeft de asielzoeker recht op opvang. De duur van de opvang is derhalve gekoppeld aan de duur van de behandeling van de asielaanvraag, waardoor de bezetting ook afhankelijk is van de duur van de afhandeling van de asielaanvraag.

Nadat de toelatingsprocedure van de asielzoeker is afgerond, moet hij of zij de opvangfaciliteit van het COA verlaten. Bij een inwilliging van de verblijfsaanvraag zal de vreemdeling reguliere woonruimte in een gemeente worden aangeboden. Bij een afwijzing van de verblijfsaanvraag dient de vreemdeling Nederland te verlaten. Hij of zij mag dan nog gedurende de vertrektermijn, in principe 28 dagen, in een opvanglocatie verblijven. Op het moment dat deze ex-asielzoeker verwijderbaar is, kan de DT&V hem of haar op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel plaatsen in een vrijheidsbeperkende locatie (VBL). Dit kan voor de duur van in beginsel maximaal twaalf weken.

Voor gezinnen met minderjarige kinderen geldt ook dat zij in een VBL geplaatst kunnen worden, voor zover het vertrek naar de inschatting van de DT&V binnen 12 weken kan worden gerealiseerd. Als dat niet het geval is of als de 12 weken in een VBL verstreken zijn, dan kan een gezin in een gezinslocatie (GL) geplaatst worden.

Grafiek 5.1 Overzicht aantal instroom in de Centrale Opvang per halfjaar (Bron: COA)

5.1 Instroom Opvang

5.1.1 Aantal personen ontvangen in CO (COA)

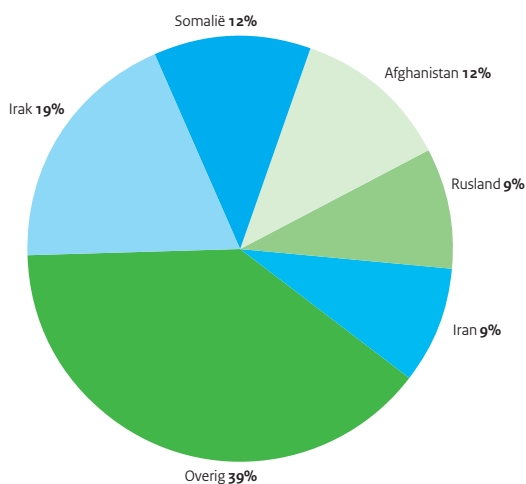
De daling van het aantal personen in de centrale opvang wordt veroorzaakt door het lagere aantal asielaanvragen in Nederland.

1e helft 2011	1e helft 2012
7.020	6.150
	↓ 12%

5.1.2 Top-5 nationaliteiten ontvangen in CO

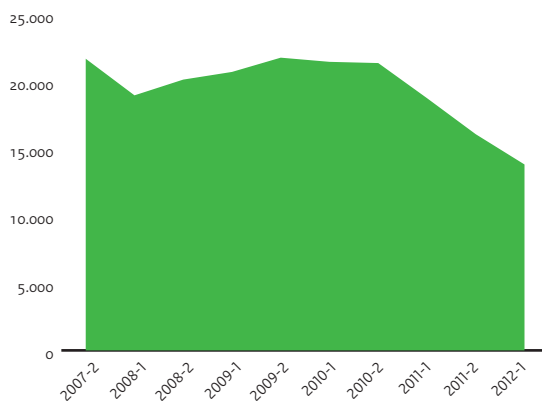
Opvallend is de stijging van het aantal personen met de Russische nationaliteit. Hiervoor is niet onmiddellijk een verklaring beschikbaar. Het tentenkamp dat zich in mei 2012 in Ter Apel bevond, bestond voor het overgrote deel uit personen met de Iraakse nationaliteit. Na ontruiming van het kamp werd deze personen onderdak geboden.

	1e helft 2011	1e helft 2012
Irak	1.010	1.180
Somalië	1.010	740
Afghanistan	1.050	730
Rusland	350	560
Iran	520	530

Grafiek 5.2 Top-5 landen van herkomst instroom in de Centrale Opvang, 2012-1 (Bron: COA)

5.2 Doorstroom Opvang

Grafiek 5.3 Overzicht aantal bezetting in de Centrale Opvang per halfjaar (Bron: COA)

5.2.1 Bezetting CO

De daling wordt verklaard door een lagere instroom (zie 5.1.1.) en een gemiddelde uitstroom van rond de 1.400 personen per maand (zie ook 5.3.2).

1 juli 2011	1 juli 2012
18.750	13.820
	↓ 26%

5.2.2 Aantal AMV's in CO (COA)

De daling van het aantal AMV's in de centrale opvang kan verklaard worden door de lagere instroom. Was deze voor de eerste helft van 2011 gemiddeld 70 AMV's per maand, in de eerste helft van 2012 is dit aantal gedaald naar gemiddeld 40 AMV's per maand.

1 juli 2011	1 juli 2012
920	600
	↓ 34%

5.2.3 Aantal personen in GL en VBL (COA)

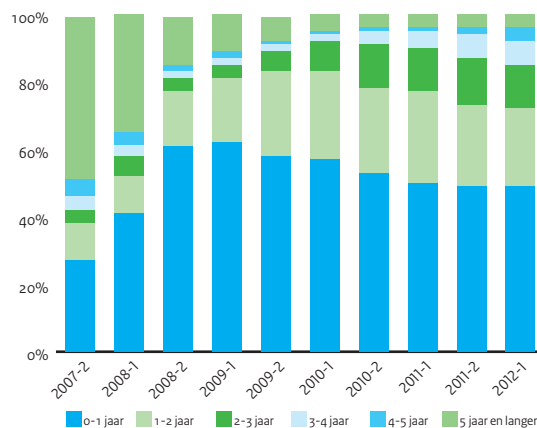
Een gedeelte van de bezetting in de centrale opvang (zie 5.2.1) bestaat uit personen die ten behoeve van hun terugkeer onderdak genieten. De personen in de vrijheidsbeperkende locaties (VBL) en in de gezinslocaties (GL) vallen onder deze groep.

	1 e helft 2011	1 e helft 2012
VBL	760	520
		↓ 32%
GL	nvt	1.320

5.2.4 Aantal vergunninghouders in CO (COA)

De daling van het aantal vergunninghouders in de opvang wordt voornamelijk veroorzaakt door een versnelling van het uitstroomproces.

1 juli 2011	1 juli 2012
4.090	1.770
	↓ 57%

Grafiek 5.4 Overzicht verblijfsduur in de Centrale Opvang per halfjaar (Bron: COA)

5.2.5 Verblijfsduur in CO

(>5 jaar, 4-5 jaar, 3-4 jaar, 2-3 jaar, 1-2 jaar, <1 jaar)

	1e helft 2011	1e helft 2012
< 1 jaar	9.440	6.630
1-2 jaar	5.000	3.130
2-3 jaar	2.440	1.810
3-4 jaar	960	980
4-5 jaar	230	480
> 5 jaar	750	560

De aantallen in de verschillende categorieën van de lengte van het verblijf zijn over het algemeen lager dan in de eerste helft van 2011. Dit komt door de daling in de bezetting (zie 5.2.1).

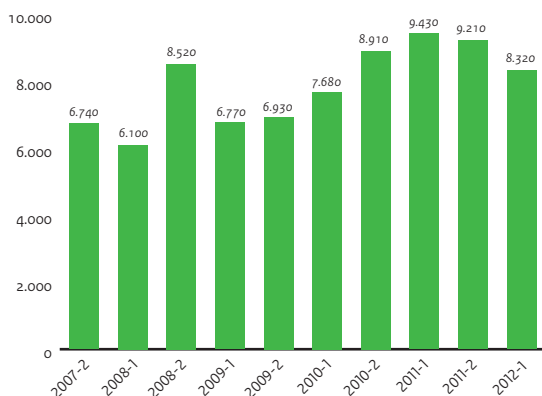
De verschillen tussen de eerste helft van 2011 en de eerste helft van 2012 is het opvallendst voor de personen met een verblijf tussen de 4 en 5 jaar. In deze categorie is sprake van een stijging van 50%. Het betreft evenwel 3,5% op de totale bezetting van het COA. In zijn algemeenheid geldt dat vreemdelingen die thans een asielaanvraag indienen steeds korter in de opvang verblijven, maar dat vreemdelingen die reeds langer in de opvang verblijven deze ook minder snel verlaten. Naar de groep vreemdelingen die langer dan vier jaar in de opvang verblijft wordt momenteel gericht onderzoek verricht. De redenen van het verblijf van langer dan vier jaar worden in kaart gebracht en, indien mogelijk, wordt tot beëindiging van de opvang overgegaan. Het doel is de groep vreemdelingen die langer dan vier jaar in de opvang verblijft te verkleinen.

5.3 Uitstroom Opvang

5.3.1 Aantal personen uitgestroomd (COA)

1e helft 2011	1e helft 2012
9.430	8.320
	↓ 12%

Ondanks het feit dat minder mensen zijn uitgestroomd in de eerste helft van 2012 in vergelijking met dezelfde periode in 2011 is de bezetting aanzienlijk teruggelopen omdat er minder asielaanvragen binnen komen (zie 5.2.1 en 2.1.1.a).

Grafiek 5.5 Overzicht aantal uitstroom uit de Centrale Opvang per halfjaar (Bron: COA)

5.3.2 Aantal personen uitgestroomd met verblijfsvergunning (COA)

1e helft 2011	1e helft 2012
5.170	3.690
	↓ 29%

De daling van het aantal personen met een verblijfsvergunning dat uitstroomde uit de centrale opvang, kan worden verklaard doordat er minder vergunningen zijn afgegeven.

B. Bewaring

Dit gedeelte geeft inzicht in de activiteiten rond het op wettelijke grondslag ontnemen van de vrijheid aan vreemdelingen met het oog op hun vertrek uit Nederland.

Inleiding

Vreemdelingenbewaring (vrijheidsontneming op grond van de Vw2000) is een maatregel om een vreemdeling die de toegang tot Nederland is geweigerd dan wel niet (meer) in Nederland mag verblijven, vast te houden in een inrichting, tot het moment dat (gedwongen) vertrek mogelijk is. De inbewaringstelling zorgt dat de vreemdeling beschikbaar is voor vertrek en voorkomt dat iemand uit het zicht verdwijnt. De toepassing van vreemdelingenbewaring is slechts dan geoorloofd als met minder ingrijpende middelen niet hetzelfde doel bereikt kan worden (43 ultimum remedium -beginsel).

Het in bewaring stellen van vreemdelingen vindt in Nederland plaats op grond van de Vw2000 waarbij de vreemdeling op basis van een bestuursrechtelijke maatregel (en niet op grond van het strafrecht) wordt ingesloten. Binnen de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) heeft de Directie Bijzondere Voorzieningen (DBV) specifiek de verantwoordelijkheid voor de vreemdelingenbewaring.

Vreemdelingenbewaring betreft vreemdelingen die in Nederland werden staande gehouden wegens onrechtmatig verblijf (zie ook hoofdstuk 3). Zij worden ingesloten op respectievelijk artikel 6 of artikel 59 Vw2000. Bij toegangsweigeren kan aan de vreemdeling een vrijheidsbeperkende dan wel vrijheidsontnemende maatregel ex artikel 6 Vw2000 worden opgelegd, terwijl de KMar zorgt dat de luchtvaartmaatschappij de vreemdeling terugvervoert na zijn detentie. In bijzondere werkt DT&V na toegangsweigeren aan het realiseren van het vertrek van de vreemdeling. (zie ook hoofdstuk 1).

De insluiting van vreemdelingen vindt plaats in een detentiecentrum (voor art. 59 Vw) of een locatie met een 43 regime grenslogies (voor art. 6 Vw). In de vreemdelingenbewaring geldt een regime waarin zoveel mogelijk vrijheid wordt geboden. In de reguliere detentiecentra mogen de vreemdelingen tussen 8 en 12 uur en tussen 13 en 17 uur uit hun verblijfsruimten. In die uren wordt een programma aangeboden. Buiten de activiteiten verblijft hij of zij op een gemeenschappelijke afdeling of de eigen verblijfsruimte. Tot begin maart 2011 werden AMV's, met het oog op (gedwongen) vertrek, ondergebracht in een Justitiële Jeugdinstelling (JJI). Alleen AMV's met criminele antecedenten of AMV's die zich eerder aan toezicht hebben onttrokken, worden nog geplaatst in een JJI. Voor de overige AMV's wordt een alternatief voor bewaring gezocht.

Instream in het proces bewaring vindt plaats vanuit zowel het toegangsproces als vanuit het proces toezicht. Zie hiertoe ook de hoofdstukken 1 en 3 en de rol die de betrokken organisaties KMar en politie (ZHP en VP) in deze spelen. De vreemdeling stroomt in vanuit de locatie van de politie of de KMar. Hij of zij wordt overgebracht naar een detentiecentrum. Zodra het aannemelijk is dat de vreemdeling als gevolg van de gezamenlijke inspanningen van de ketenpartners op korte termijn terugkeert naar het land van herkomst, dan wel een ander land waar toegang is gewaarborgd, wordt hij of zij overgeplaatst naar een uitzetcentrum (UC).

5.4 Instroom Bewaring

5.4.1 Instroom vreemdelingenbewaring (DJI)

1e helft 2011	1e helft 2012
3.220	3.000
	↓ 7 %

Grafiek 5.6 Overzicht aantal instroom in vreemdelingenbewaring per halfjaar (Bron: DJI)

De instroom in vreemdelingenbewaring is exclusief AMV's.

Vanaf 24 december 2010 zijn door de Terugkeerrichtlijn de mogelijkheden voor de VP om in bewaring te stellen afgenomen. Daarnaast konden door een uitspraak van de Raad van State op 28 december 2010 over het MTV door de KMar minder vreemdelingen in bewaring worden gesteld. De gevolgen van de Terugkeerrichtlijn en de uitspraak van de RvS zouden nog steeds door kunnen werken in de instroom van de eerste helft van 2012.

Daarnaast zou ook de weigering van Irak om mee te werken aan gedwongen terugkeer van invloed kunnen zijn. Hierdoor konden minder Irakezen in bewaring worden gesteld: 300 in de eerste helft van 2011 tegenover 160 in de 1e helft van 2012.

5.4.2 Inbewaringstellingen alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) in Justitiële Jeugdinrichting (DJI)

1e helft 2011	1e helft 2012
50	20
	↓ 56%

Deze aanzienlijke daling lijkt nog steeds (deels) samen te hangen met de beleidsmaatregel die op 10 maart 2011 is ingevoerd (zie ook de rapportage Vreemdelingenketen juli-december 2011). Het uitgangspunt van dit besluit is dat detentie van alleenstaande minderjarigen alleen mag plaatsvinden als de overheid zwaarwegende belangen heeft om de beschikbaarheid van de vreemdeling te kunnen garanderen. Het cijfer over de 1e helft van 2012 wijst uit dat het middel van bewaring steeds minder wordt toegepast.

5.5 Doorstroom Bewaring

5.5.1 Gemiddelde bezetting vreemdelingenbewaring bij DJI (excl. uitzetcentra) (DJI)

1e helft 2011	1e helft 2012
1.130	1.020
	↓ 1 %

De afname is een direct gevolg van de daling van de instroom in vreemdelingenbewaring (zie de toelichting bij 5.4.1. voor een mogelijke verklaring). Doordat minder vreemdelingen in bewaring werden gesteld, werden ook minder beroepen aangetekend tegen inbewaringstelling.

Bij de hoger beroepszaken viel op dat de gemiddelde behandelingsduur steeg naar 9 weken, tegenover 7 weken in de eerste helft van 2011. Dit had te maken met een aantal oudere (eerder aangehouden) zaken die in de rapportageperiode werden afgehandeld. De doorlooptijd van hoger beroepszaken blijft onder druk staan door de vorming van jurisprudentie aangaande de (implementatie van de) Terugkeerrichtlijn.

5.5.2 Gemiddelde bezetting uitzetcentra (DJI)

Sinds 2008 was een dalende trend waarneembaar in de gemiddelde bezetting van de uitzetcentra. In de tweede helft van 2012 neemt de gemiddelde bezetting weer licht toe en stijgt naar het niveau van de eerste helft van 2011.

1e helft 2011	1e helft 2012
140	140
	↑ 1%

5.6 Uitstroom Bewaring

5.6.1 Uitstroom uit vreemdelingenbewaring (DJI)

De daling van de uitstroom houdt gelijke tred met de daling van de instroom (zie 5.4.1).

1e helft 2011	1e helft 2012
3.390	3.100
	↓ 9%

5.6.2 Periode in bewaring van vreemdelingen uitgestroomd uit bewaring in 2011 artikel 59 (DJI)

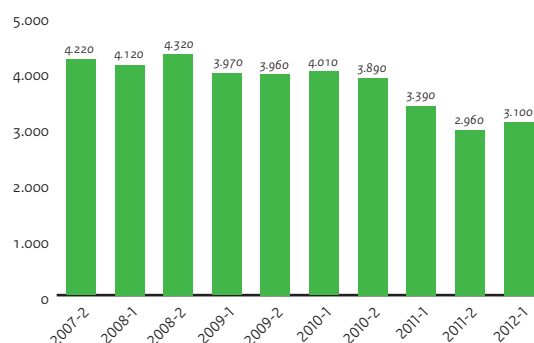
De cijfers over de duur van de bewaring laten zien dat ruim 70% korter dan drie maanden in bewaring zat, zowel in de eerste helft van 2012 als in de eerste helft van 2011.

	1e helft 2011	1e helft 2012
< 3 mnd	2.350	2.100
3-6 mnd	400	370
> 6 mnd	520	480

5.6.3 Periode in bewaring van vreemdelingen uitgestroomd uit bewaring in 2011 artikel 6 (DJI)

Ruim 80% van deze groep vreemdelingen verbleef korter dan 3 maanden in bewaring gedurende de rapportageperiode. In de eerste helft van 2011 lag dat percentage iets lager.

	1e helft 2011	1e helft 2012
< 3 mnd	100	130
3-6 mnd	20	20
> 6 mnd	20	10

Grafiek 5.7 Overzicht aantal uitstroom uit vreemdelingenbewaring per halfjaar (Bron: DJI)

Lijst met afkortingen

AA	Algemene Asielprocedure
AC	Aanmeldcentrum (asiel)
AI	Arbeidsinspectie
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
AVRD II	Assisted Voluntary Return from Detention II
AZC	Asielzoekerscentrum
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CO	Centrale Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
COL	Centrale Ontvangstlocatie
DBV	Directie Bijzondere Voorzieningen
DGVz	Directeur-generaal Vreemdelingenzaken
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EU	Europese Unie
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
HVT	Havengerelateerd vreemdelingentoezicht
IBS	Inbewaringstelling
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
JJI	Justitiële Jeugdinstelling
KMI	Ketenmanagementinformatie
KMar	Koninklijke Marechaussee
LP	Laissez-Passer
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid
MVV	Machtiging voorlopig verblijf
POL	Procesopvanglocatie
REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvS	Raad van State (de Afdeling)
RVT	Rust- en Voorbereidingstermijn
TK	Tweede Kamer
UC	Uitzetcentra
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VA	Verlengde Asielprocedure
Vb2000	Vreemdelingenbesluit 2000
VBL	Vrijheidsbeperkende Locatie
VVA	Verblijfsvergunning Asiel (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
Vovo	Voorlopige voorziening
VP	Vreemdelingenpolitie
VRIS	Vreemdelingen In de Strafrechtketen
VV2000	Voorschrift Vreemdelingen 2000
VVR	Verblijfsvergunning Regulier (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
Vw2000	Vreemdelingenwet 2000
Wav	Wet arbeid vreemdelingen
ZHP	Dienst Zeehavenpolitie

